

II.

INDEX DOCUMENTORUM

CHRONOLOGICO ORDINE DIGESTUS

ANNO MENSE DIE

I. — ACTA PII PP. X.

I. - CONSTITUTIONES APOSTOLICAE.

1908 Ian. 29 Constitutio « *Sapienti Consilio* »

DE ROMANA CURIA.

1. - SACRAE CONGREGATIONES.

- 1° **Congregatio Sancti Officii.**
- 2° **Congregatio Consistorialis.**
- 3° **Congregatio de disciplina Sacramentorum**
- 4° **Congregatio Concilii.**
- 5° **Congregatio negotiis Religiosorum sodalium prae-**
posita
- 6° **Congregatio de Propaganda Fide.**
- 7° **Congregatio Indiarum.**
- 8° **Congregatio sacrorum Rituum.**
- 9° **Congregatio Caelestium**
- 10° **Congregatio pro Negotiis ecclesiasticis extraordi-**
nanis.
- 11° **Congregatio Studiorum**

II. - TRIBUNALIA.

- 1° **Sacra Poenitentaria.**
- 2° **Sacra Romana Rota.**
- 3° **Signatura Apostolica.**

III. - OFFICIA.

- 1° **Cancellaria Apostolica**
- 2° **Dataria Apostolica**

MENSE	DIE	PAG.
Iun.	3.º Camera Apostolica	
»	4.º Secretaria Status	
»	5.º Secretaria Brevium ad Principes et Epistolarum latinarum	

LEX PROPRIA.

SACRAE ROMANAE ROTAE ET SIGNATURAE APOSTOLICAE.

TIT. I. - SACRA ROMANA ROTA.

CAP. I. - De constitutione sacrae Romanae Rotae . .

CAP. II. - De competentia sacrae Romanae Rotae . .

CAP. III. - De modo iudicandi sacrae Romanae Rotae.

TIT. II. - SIGNATURA APOSTOLICA.

CAP. I. - De constitutione et competentia Signaturae
Apostolicae

CAP. II. - De modo iudicandi Apostolicae Signaturae.

TIT. III. - DE ADVOCATIS PENES SACRAM ROTAM ET APOSTOLICAM SIGNATURAM.

APPENDIX

DE TAXATIONE EXPENSARUM IUDICIALIUM.

CAP. I. - De proventibus qui ad aerarium Sanctae Se-
dis spectant

CAP. II. - De proventibus qui cedunt in retributionem
operis a singulis praestiti

CAP. III. - De advocatorum et procuratorum proven-
tibus

CAP. IV. - De exemptione a iudicialibus expensis et
gratuito patrocinio

CAP. V. - De expensis in iudiciis coram Signatura
Apostolica

ORDO SERVANDUS.

IN SACRIS CONGREGATIONIS TRIBUNALIS OFFICIIS
ROMANAE CURIAE.

PARS PRIMA. - *Normae Communes.*

CAP. I. - De ordine ac directione generatim 36

CAP. II. - De provisione officiorum 37

CAP. III. - De iureiurando. 40

ANNO	MENSE'	DIE		PAG.
1908	iun.	29	CAP. IV. - De horis ac disciplina Officiorum	41
»	»	»		49
»	»	»		46
»	»	»		48
»	»	»	CAP. VIII. - De ministris expeditionum	»
»	»	»	CAP. IX. - De procuratoribus seu agentibus	49
»	»	»	Sect. I. - De procuratoribus particularibus et privatis.	»
»	»	»	Sect. II. - De procuratoribus publicis ac legitimis. .	»
»	»	»	CAP. X. - De ratione adeundi Sanctae Sedis Officia cum iisque agendi generatim	53
»	»	»	Sect. I. - Pro privatis	»
»	»	»		»
»	»	»	CAP. XI. - De taxationibus et procurationibus . . .	55
»	»	»	CAP. XI. - Dispositiones temporariae	57
			PARS ALTERA. - <i>Normae Peculiares.</i>	
»	»	»	CAP. I. - De ambitu competentiae singulorum Officio-	59
»	»	»	CAP. II. - De iis quae plenae Congregationi reservantur	61
»	»	»	CAP. III. - De modo tractandi negotia non stricte iudi-	62
»	»	»	Art. I. - Quando agitur de rebus gratiae	»
»	»	»	Art. II. - Quando agitur de causis ordinis disciplinam et administrationem spectantis	64
»	»	»	CAP. IV. - De diebus quibus Cardinalium coetus coadu- nantur ac de modo procedendi plenarum Congrega-	65
»	»	»	CAP. V. - De relationibus Summo Pontifici agendis .	69
»	»	»	CAP. VI. - De munere variorum administrorum com-	70
»	»	»	CAP. VII. - De singulis sacris Congregationibus. . .	78
»	»	»		»
»	»	»		81
»	»	»		85
»	»	»		93
»	»	»	Art. V. - Congregatio de sodalibus Religiosis. . . .	96
»	»	»	Art. VI. - Congregatio de Propaganda Fide	97
»	»	»		98
»	»	»	Art. VIII. Congregatio SS. Rituum	»

MENSE DIE

- Iun. Art. IX. - Congregatio Caeremonialis.
 Art. X. - Congregatio pro Negotiis eccles, extraordinariis
 Art. XI. - Congregatio Studiorum
 CAP. VIII. - De singulis Tribunalibus
 Art. I. - Sacra Poenitentiaria
 Art. II. - Sacra Romana Rota et Signatura Apostolica.
 CAP. IX. - De singulis Officiis
 Art. I. - Cancellaria Apostolica
 Art. II. - Dataria Apostolica
 Art. III. - Camera Apostolica, Secretaria Status, Secretariae Brevium ad Principes et Epistolarum latinarum
 APPENDIX. - Instructio circa modum in tabulas referendi et scripta expediendi
 Index Praepositorum et Officialium in SS. Congregationibus, Tribunalibus, Officiis Romanae Curiae . . .
 Ex Secretaria Status. *Monitum*
 Sept. Constitutio « *Promulgandi* », de promulgatione legum et evulgatione actorum S. Sedis.

II. - LITTERAE APOSTOLICAE.

- 11 Regia primitiva archisodalitas Matritensis, B. Mariae virginis a prodigiis pontificiae titulo condecoratur .
 18 Episcopo Nolano datur facultas transferendi Nola corpus S. Paulini Episcopi, eiusque festum evehitur ad ritum duplicem minorem in universa Ecclesia .
 19 Dioecesis Neo-Westmonasteriensis in archidioecesim erigitur Vancouveriensem denominandam
 Novus Vicariatus apostolicus erigitur *de Temiskamingue* nuncupandus
 27 Dioecesis Rockfordiensis in Statibus foederatis Americae septentrionalis conditur.
 Oct. 16 Pia congregatio Matritensis nostrae Dominae *de la Paloma* indulgentia plenaria toties quoties lucranda ditatur.
 31 Indulgentia plenaria conceditur recitantibus orationem ad repellendas haereticorum insectationes
 Nov. 27 Quibus ecclesia S. Laurentii in Lucina de Urbe evehitur ad Basilicae minoris dignitatem

ANNO MENSE DXE

1909	Febr.	Plenaria indulgentia conceditur pro festo S. Ioannis Baptistae de la Salle quotannis celebrando a Fratribus Scholarum christianarum	
		Ecclesia metropolitana Lancianensis titulo basilicae minoris augetur.	
		Indulgentiae conceduntur pio operi a conservanda ac tutanda fide in Hispanus canonice Matriri erecto . .	
	18	Praefectura Apostolica de <i>Basuto-Land</i> in Africa australi erigitur in Vicariatum Apostolicum	
	Mart. 12	Exstinguuntur paroeciae Urbis S. Mariae in via Lata, S. Marcelli, ac SS. Quirici et Iulittae, atque instituitur paroecia S. Mariae ab origine Immaculatae et S. Ioannis Berchmans extra pomœrium.	
	April. 11	Venerabilis Ioanna de Arc virgo, Aurelianensis nuncupata, renunciatur Beata	
		Ecclesia S. Mariae Angelorum de portiuncula declaratur basilica patriarchalis et capella papalis, privilegiis ac iuribus recognitis et ampliatis.	
		Venerabilis Franciscus de Capillas, sacerdos professus Ordinis Praedicatorum, aliiq̃ue Servi Dei declarantur Beati	
		Ven. Ioannes Eudes, Missionarius apostolicus, institutor congregationis Iesu et Mariae atque Ordinis B. M. V. a caritate, renunciatur Beatus.	
	15	Conceditur indulgentia plenaria pio operi S. Ioannis Baptistae de la Salle, a parvis tirociniis, apud Fratres Scholarum christianarum	
	Maii	Supprimeretur abbatia S. Mauri in Gallia et erigitur nova S. Mauritii in dioecesi Luxemburgensi, ad hanc omnibus iuribus et privilegiis translatis.	
		Pontificium Institutum Biblicum in Urbe erigitur. — <i>Leges pontificio Instituto Biblico regendo</i>	
		Indulgentiae conceduntur pio operi <i>Horae sanctae Perpetuae de Gethsemani</i> in civitate Tolosana	
	20	Beatus Iosephus Oriol in sanctorum caelitem album refertur	
		Beatus Clemens Maria Hofbauer, sacerdos professus congregationis SS. Redemptoris, in sanctorum caelitem album refertur.	637
	Iunii 25	Ecclesia sanctae Iustinae virginis et martyris in civitate Patavina evehitur ad dignitatem basilicae minoris .	573

MENSE I DIE

- Iulii Indulgentia conceditur recitantibus iaculatoriam precem in honorem SSmi Sacramenti
- Superior generalis pro tempore Congregationis missionis declaratur generalis director Sodalitatis immaculatae Conceptionis a sacro numismate
- Conceditur indulgentia presbyteris sodalibus Reparationis sacerdotalis sui oblationem in victimas renovantibus
- 12** Missio de Kenia in Africa orientali anglica erigitur in Vicariatum apostolicum
- Sodalitas ab infante Iesu, Bethlehem erecta apud Fratres Scholarum christianarum, archisodalitas renuntiatur cum facultate aggregandi
- 31 Confraternitas Immaculatae Conceptionis ac Defunctorum in dioecesi Ñuscan a decoratur titulo archisodalitatis ad honorem
- Aug. **ii** Indulgentiae et privilegium altaris conceduntur Institutis religiosi Parisiensi, Versaliensi et Tolosano Ancillarum Mariae
- 12** Sacello Rosarum apud basilicam patriarchalem S. Mariae Angelorum in Portiuncula, quoad Missam votivam, privilegia Sanctuariorum minoris fordis in Terra Sancta conceduntur.
- 17 Ecclesia cathedralis Constantinopolitana evehitur ad dignitatem basilicae minoris
- 23 Templum Bonaerense B. Mariae Virginis a Rosario evehitur ad dignitatem basilicae minoris
- Sept. 8 Approbantur et confirmantur novae constitutiones Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum.
- 17 Praefectura Apostolica Delta Nili nuncupata in Vicariatum Apostolicum erigitur.
- Oct. 4 De primo Ordine sancti Francisci nonnulla in perpetuum statuuntur.
- 7 Indulgentiae perpetuae conceduntur piis sodalitiis sub titulo *Missionis iuvenum, puellarum, et patrum matrumque familias*, in dioecesi Gurcensi erectis vel erigendis
- Nov. Instauratur Pisis, in seminario dioecesano, theologica facultas, et Archiepiscopo pro tempore ius traditur conferendi doctorales laureas et academicos gradus in sacra theologia

MENSE DIE

III. - LITTERAE ENCYCLICAE.

Apr. 21 Litt. encycl. « *Communium rerum* », de saecularibus
solemniis in honorem S. Anselmi, Episcopi et Eccle-
siae Doctoris

IV. - EPISTOLAE.

Nov. Ad R. P. D. Ambrosium Agius, Legatum Apostolicum
apud Episcopos insularum Philippinarum, de primo
concilio Manilano celebrato .".
Ad P. Cormier, de magno Collegio pontificio Ordinis
Praedicatorum
» Ad P. Montagne, de Commentario *Eevue Thomiste*. .
Dec. Ad Archiepiscopum Hispalensem, ob habitum episco-
palem conventum
13 Ad P. Lehodey, circa librum de *Les voies de Voraison
mentale*.
14 Ad sodales Canadenses ab apostolatu precum, de sacris
solemnibus pro Iubilaeo Pii PP. X et B. M. V. de
Lourdes.
19 Ad Episcopos Reipublicae Columbianae, ob coetum so-
lemniter habitum
20 Ad P. Kuhn, ob oblatum opus de historia artis chri-
stianae.
21 Ad P. Muff, de collectis libris ad fovendam pietatem.
Ad Episcopum Tarbiensem, de sacris solemnibus ad
23 oppidum *Lourdes* in honorem B. M. V.
Ian. Ad Conradum Bush, Episcopum Spirensen, circa mo-
2 dernismum.
Ad Iosephum Card. Francica-Nava, Archiepiscopum
12 Catanensem, de Sicula clade
Ad Henricum Oster, moderatorem piae sodalitatis
18 Aquisgranensis a sacra Iesus Infantia, propter exhi-
bitus annales
19 Ad F. Calon, praesidem consociationis Parisiensis
S. Vincentii a Paulo, de eiusdem societatis incre-
mento.
20 Ad comitem Keller, de habendi Ioannae Arcensi hono-
ribus Beatorum
Febr. 7 Ad Stanislaum Episcopum Aurelianensem, quoad sacra
solemnia Ioannae de Arc auspicio paranda. . .

Index documentorum

„ANNO	MENSE	DIE
1909	Mart.	Ad Carolum Korz praesidem, et ad supremum Consilium consociationis catholicorum Teutonum <i>Central Verein</i> in foederatis Americae civitatibus
»	».	Ad R. P. Ioannem Baptistam Ferreres, S. I., de editis P. Gury operibus, expolitis et auctis
»	»	Ad moderatores, decuriales et alumnos catholicae studiorum Universitatis Insulensis
»	»	Ad R. P. Raymundum Velasquez rectorem, et doctores decuriales Universitatis studiorum. Manilanae a S. Thoma
»	»	Ad R. P. D. iacobum Poletto, Protonotarium Apostolicum decuriale, de opere cui titulus <i>La S. Scrittura nelle opere e nel pensiero di Dante Alighieri</i> .
»	»	19 Ad R. P. D. Episcopum Santanderien. ob vigesimum sui episcopatus natalem.
»	»	» Ad R. P. Nicolaum Dal-Gal, O. F. M., de proxime futuro Tertiariorum Franciscanum Venetorum conventu .
»	Apr.	2 Ad R. P. D. Renatum Graffin, Antistitem domus pontificalis, de Gallorum societate servitati abolendae .
»	»	12 Ad R. P. D. Anselmum Sansoni, Episcopum Cephaluden., de proxime habendo conventu dioecesano in honorem SS. Eucharistiae
»	»	17 Ad R. P. D. Gulielmum O'Connell, Archiepiscopum Bostonien., de commentario hebdomadali <i>The Pilot</i> .
»	»	19 Ad moderatores, doctores decuriales et alumnos catholicae studiorum Universitatis Lovaniensis.
»	»	Ad R. P. Dionysium Schüler, Ministrum generalem Ordinis Fratrum Minorum, ob septies centenaria ab Ordine condito solemnna.
»	»	27 Ad R. P. D. Aemilianum Manacorda, Episcopum Fossanen., ob L. expletos annos sacerdotii
»	»	30 Ad R. P. D. Aloisium Pellizzo, Episcopum Patavinum, de coronanda, nomine Summi Pontificis, imagine B. Mariae Constantinopolitanae
»	Maii	Ad R. P. D. Cyrillum VIII, Patriarcham Antiochenum, de proxime habenda Graecorum melchitarum synodo
»	»	Ad Archiepiscopum Bambergensem ceterosque Episcopos Bavariae, ob episcopalem conventum Frisingae celebratum.

ANNO	MENSE	DIE	
1909	Maii	21	Ad Archiepiscopum Mutinensem ceterosque Episcopos regionis Aemilianaе, ob annum peractum nuper conventum.
»	»	24	Ad R. P. D. Stanislaum Touchet, Episcopum Aurelianensem, ob feliciter expleta B. Ioannae de Arc Aureliae sacra solemnia
	Iun.		Ad R. P. D. Thomam Kennedy, Episcopum titularem Adrianopolitanum, rectorem Collegii foederatarum Americae Septentrionalis civitatum, ob quinquagesimum a condito Collegio exeuntem annum . . .
»	»	14	Ad R. P. D. Honoratum Del Val, de eius vulgato opere <i>S. Theologia dogmatica</i>
»	»	17	Ad R. P. D. Gustavum Iosephum Waffelaert, Episcopum Brugensem, de editis meditationibus theologicis gallice conversis
»	»	29	Ad R. P. D. Desideratum Castelain, Praefectum provinciae Parisiensis sodalitatis Alphonsianae, propter oblata volumina ex operibus Achillei Desurmont edita
	»		Ad R. P. D. Franciscum Ciceri, Episcopum Papiensem, ob celebratam synodum dioecesanam
»	Iulii	11	Ad augustissimum et potentissimum Imperatorem Mahometum V.
»	»		Ad Vincentium Card. Vannutelli, renuntiatum Legatum Apostolicum et Praesidem conventus Eucharistici Coloniae Agrippinae habendi
»	»		Ad Felicem Porsch, iuris doctorem, ceterosque egregios viros Vratislaviensis catholicorum conventui apparando praepositos
»	Aug.		Ad Carolum Simon et Petrum Martin, de instituta societate cui titulus <i>Manécanterie des petits chanteurs à la Croix de bois</i>
»	»	j	Ad R. P. D. Valerium Laspro, Archiepiscopum Salernitanum, in quinquagesimo anno sui episcopatus.
»	Sept.		Ad Fridericum Brunetti, canonicum marcianum, praefectum disciplinae iuris tradendae in sacro seminario Venetiarum
»	»	10	Ad V. E. Iosephum Mariam Card. Martin de Herrera y de la Iglesia, Archiepiscopum Compostellanum, anno quinquagesimo sacerdotii eius

MENSE DIE

- Sept. 10 Ad R. P. Henricum Debout, ob edita opera de B. Ioanna de Arc
- 28 Ad RR. PP. DD. Ioannem Fidelem Battaglia, Archiepiscopum titularem Cyzicenum, et Episcopos Helvetiorum, annuo coetu habito
- Oct. 10 Ad V. E. Ioannem Card. Katschthaler, Archiepiscopum Salisburgensem, de catholica studiorum Universitate Salisburgi condenda
- Nov. » Ad R. P. D. Ioannem Cagherò, Archiepiscopum titularum Sebastensem, Delegatum apostolicum apud S. Iosephum de Costarica, in suo maiori votorum religionis ac minori episcopatus Iubilaeo
- 15 Ad V. E. Iulium Card. Boschi, Archiepiscopum Ferrariensem et Episcopum Comaclensem, ceterosque Archiepiscopos et Episcopos Flaminiae regionis.
- 18 Ad R. P. D. Ioannem Mariam Farley, Archiepiscopum Neo-Eboracensem, ob gratulationes in episcopali iubilaeo Summi Pontificis
- Ad R. P. D. Franciscum Solieri, pontificii Bohemorum clericorum collegii moderatorem, in XXV a condito collegio anniversario
- 20 Ad ; augustissimum et potentissimum Gulielmum II, Germaniae Imperatorem et Borussiae Regem.
- 21 Ad V V. EE. Georgium[^]Card. Kopp, Episcopum Vratislaviensem, et Antonium Card. Fischer, Archiepiscopum Coloniensem, ob gratulationes Episcoporum Germaniae in XXV S. P. episcopali anniversario
- Ad V. E. Petrum Card. Coullié, Archiepiscopum Lugdunensem, ob gratulationes Antistitum Galliae in episcopali iubilaeo Summi Pontificis
- Ad R. P. D. Nicolaum Audino, Episcopum Mazariensem, habita dioecesanam synodo
- Dec. 1 Ad R. P. D. Aloysium Philippum Ortiz y Gutiérrez, Episcopum Zamorensem, in quinquagesimo suae consecrationis anniversario.
- Ad R. P. D. Ioannem Muñoz y Herrera, Episcopum Malacitanum, ob L sacerdotii sui natalem, et dioecesanam synodum celebrandam
- 10 Ad R. P. D. Fridericum Bonnet, Episcopum Vivariensem, in quinquagesimo anno sacerdotii eius

ANNO MENSE DIE PAG.

1909 Dec. 15 Ad V. E. Iosephum Calasancium Card. Vives, prae-
fectum S. Congregationis de Religiosis, circa titulum
Fratrum Minorum

V. - MOTU PROPRIO.

Maii Deletur coetus iurisconsultorum et causam in foro
agentium cui nomen a S. Petro Apostolorum Prin-
cipe

Dec. 15 De instauratione congregationis Clericorum regularium
vulgo Theatinorum

VI. - SERMONES.

1908 Dec. IB A P. PP. X habitus, lectis decretis beatificationis Ven.
Ioannae de Arc et aliorum Servorum D e i

1909 Mart. n Habitus a SS. D. N. Pio PP. X ad peregrinos Belgas.

Apr. 16 Ad Paulum Calon, praesidem generalem societatis
S. Vincentii a Paulo, aliosque peregrinos Galliae .

19 Ad R. P. D. Episcopum Aurelianen., et peregrinos Gal-
liae

20 Ad Episcopos Galliae

Maii 10 A Pio PP. X habitus ad iuvenes foederatos catholica-
rum Universitatum, post II conventum Romae coa-
ctum

Iun. 13 A Pio PP. X habitus ad Episcopos Americae septen-
trionalis et ad alumnos pontificii Collegii illius
regionis in Urbe, ob quinquagesimum annum ab
eiusdem Collegii incoeptis

Iul. 4 A Pio PP. X habitus ad Legationem extraordinariam
imperii Turcarum

Nov. 18 Habitus a SS. D. N. Pio PP X ad peregrinos Galliae.

VII. - HOMILIA.

Maii 20 SSmi D. N. P. PP. X habita inter sacrum solemne,
post relatos in sanctorum caelitem album beatos
viros Iosephum Oriol et Clementem Mariam Hof-
bauer.

..MENSE DIE

IL - ACTA SACRARUM CONGREGATIONUM

I. - S. CONGREGATIO S. OFFICII.

- Nov. 24 Circa indultum litandi tres Missas Nativitatis Domini
in oratoriis Religiosorum aliorumque
Indulgentia 300 dierum *toties quoties* lucranda pro
iaculatoria prece ad SS. Cor Iesu
Indulgentia plenaria pro 12 sabbatis ante festum B. Ma-
riae Immaculatae
- Dec. 10 Indulgentia pro prece in honorem S. Pauli Apostoli.
- Ian. 14 Commutatur visitatio ecclesiae pro vitam communem
agentibus. X
- Mart. 13 De usu inserendi numismata coronis B. M. V. loco gra-
nulorum maiorum
18 De benedicendis pueri Iesu numismatibus, iisque indul-
gentiis ditandis
Conceditur indulgentia annulum Cardinalium et Episco-
porum deosculantibus
Adnectitur indulgentia cuidam orationi coram SS. Sa-
cramento recitandae
Indulgentia adnectitur cuidam invocationi in defuncto-
rum levamen
Decretum quo sacerdos Romulus Murri nominatim ac
personaliter excommunicatur, et declaratur vitandus.
- Apr. 1 Decretum quo cuilibet sacerdoti conceditur facultas im-
pertendi apostolicam benedictionem religiosis mu-
lieribus in articulo mortis
21 Decretum. De titulo Missionarii apostolici et de facul-
tatibus iisdem missionariis tribuendis. *Indultum et*
Facultates quae una cum titulo missionarii apo-
stolici a Sacra Congregatione Sancti Officii conce-
duntur.
- Maii 6 Conceduntur indulgentiae^{apiam} facientibus exercitatio-
nem ad hebdomadam per gratiarum actiones sancte
peragendam
27 Conceduntur indulgentiae recitantibus orationem pro
conversione imperii Sinensis et Mongoliae
- Iul. 1 Indulgentia adnectitur cuidam orationi ad Iesum.
Indulgentiam conceditur recitantibus quamdam oratio-
nem pro conversione Imperii Iaponensis

ANNO	MENSE	DIE		PAG.
1909	Aug.	20	SUMMARIUM INDULGENTIARIUM piae Archisodalitati ab adoratione quotidiana universali perpetua SS. Sacramenti in parochiali ecclesia S. Thomae Augustae Taurinorum canonice erectae, a Romanis Pontificibus concessarum.	676
»	Sept.	6	De dispensatione ab occulta irregularitate in foro conscientiae urgente necessitate.	677
			II. - SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS.	
1908	Nov.	12	DUBIA DE COMPETENTIA SS. Congr.	148
»	»	25	LITTERAE ad Archiepiscopos, Episcopos aliosque locorum Ordinarios, circa transmissionem scriptorum. ad S; Sedem.	211
1909	Ian.	27	Decretum quo Episcopi convocantur ut Consistoriis intersint, ante festum Ascensionis'D. N. I. C. habendis. Monitum Praefecti Caeremoniarum Apostolicarum	231
»	»	28	ROMANA. De remissione causarum a sacris Congrega-	211
»	Febe.	27	Dubium de facultate dispensandi presbyteros ab irregularitate vel a titulo sacrae ordinationis	251
»	Mart.	15	PLÖCEN. Dismembrationis. Pagi <i>Klonkov</i> et <i>Wysega</i> separantur a dioecesi Augustoviensis et dioecesi Plocensi attribuuntur.	278
»	»	16	VALENTIN, in Hispania. Erectionis in collegiatam. Paroecialis ecclesia S. Mariae in coelum assumptae in civitate <i>Setabis</i> seu <i>Jatiba</i> ad collegiatae dignitatem	279
»	Maii	27	SENOGALLIEN. De iure nominandi ad quosdam alumnatus gratuitos in Seminario	514
»	Iunii	3	ROMANA. Dubia de competentia iudicandi et de iure	515
»	»	22	BAIONEN, in Gallia. Decretum quo tituli episcopales Lascurrensis et Oloronensis adduntur ecclesiae Baionensi	545
»	Iulii	7	ADRIEN. Decretum quo Curia episcopalis Adriensis transfertur in civitatem Rodigiensem, ibique statuitur or-	764
»	»	8	ROMANA. De competentia circa compositiones ecclesia-	577

ANNO	MENSE	DIE	PAG.
1909	Iulii	20	QUEBECEN, et NICOLETEN. Decretum quo pars quaedam territorii dioecesis Nicoletanae tribuitur archidioe-
»	»	22	Decretum de usu linguae siavonicae in sacra liturgia.
»	»	28	ROMANA. Circa aetatem Auditorum S. Rotae
»	»	29	ROMANA. De quibusdam collegiis a S. Congregatione de Propaganda Fide dependentibus ante Constitutionem <i>Sapienti consilio</i>
»	Sept.	20	Civitas Adriensis cum suburbio subiicitur interdicto generali, locali et personali, ob sacrilegam aggressionēni Episcopi Adriensis occasione datae execu-
»	Oct.	31	VERCELLEN. In basilica metropolitana Verceilensi collegium sex cantorum puerorum constituitur in scho-
»	Dec.	9	ROMANA. De competentia sacrae Congregationis Concilii super confraternitates et pias uniones post Con-
»	»	9	ROMANA. De competentia sacrae Congregationis de Propaganda Fide super nonnullas societates Missio-
»	Ian.	29	VENETIARUM et aliarum. Declaratio circa concessionem dispensationum matrimonialium ex causis inho-
»	Maii	14	PARMEN, et aliarum. De facultate dispensandi ab impedimentis matrimonialibus imminente mortis pe-
»	Iun.	18	ROMANA et aliarum. Dubia circa decretum de sponsa-
»	Aug.	15	FRIBURG-EN. Dubium circa conlationem s.s. Ordinum extra tempora, et non servatis interstitiis, alienis sub-
»	»	16	VENETIAIUM. De facultate dispensandi ab impedimentis matrimonialibus imminente mortis periculo .
1908	Dec.	12	CLAVAREN. Pensionis. Reducitur pensio ad dimidiam

ANNO	MENSE	DIE	
1908	Dec.	<i>n</i>	PAPIEN VIGLEVANEN. Reductionis oneris. Reductio oneris ob reditus publici imminutionem
1909	Febr.	<i>m</i>	BARCINONEN. Iubilationis. Conceditur privilegium iubilationis decano pro tempore collegii SS. Iusti et Pastoris post continuum et laudabile servitium XL annorum
»	»	»	VICARIATUS AFRICAE MERIDIONALIS. Praecedentiae. In conventu Vicariorum Apostolicorum Africae Meridionalis praecedentia spectat ad antiquiorem in munere Vicarii
»	Apr.	3	THELESINA seu CERRETANA. Expensarum cultus. Quoad cultus expensas in cathedrali ecclesia Cerretana. .
»	»	»	HIEROSOLYMITANA et aliarum. De suppressione dierum festorum, abstinenciae et jeiunii
»	Maii		PAMPILONEN. De parte legati, pro rata incolarum, tribuenda ecclesiae filiali e duabus matricibus dismembratae
»	»	»	Ru REMO N DEN. Irregularitatis. Conceditur dispensatio sacerdoti, ob brachii d exteri amputationem irregular].
»	»	»	NULLIUS CLUNIEN. Missarum pro populo. De applicatione Missae pro populo quoad clerum castrensem in Hispania
»	iulii	3	BUSCODUCEN. Dubiorum. Circa ieunium servandum pridie consecrationis ecclesiae
»	»	»	PLATIEN. Taxarum. Circa attestationes parochiales in America concessas fidelibus dioecesis Platiensis. .
»	»	»	TROPIEN, iurium et Praeeminentiarum. De iure matricitatis ecclesiae S. Mariae Maioris, de iure praecedentiae parochorum eiusdem ecclesiae in ss. functionibus, ac de funeribus
»	Sept.	7	Decretum. De clericis in Americam et Insulas Philippinas profecturis
»	Iunii	9	Circa abstinenciam a carnibus in pervigilio Annuntiationis B. M. V. occurrente in feriam V in Coena Domini
»	Aug.	7	MALACITANA. Concursus ad praebendam doctoralem. Confirmatur electio ad praebendam doctoralem favore sacerdotis extra Hispaniam doctoris gradu insigniti
»	»	7	BELLOVACEN. Legatorum piorum. De onere certiorandi Episcopum de legatis ad pias causas

ANNO	MENSE	DIE	
1909	Aug.	7	BREDANEN. Eleemosynae secundae missae. Indulgetur ad septennium ut sacerdotes Sacrum iterantes eleemosynam secundae Missae Episcopo Bredanensi relinquunt ad causas pias
»	i »	• 7	SENOGALLIEN. Iuris funerandi. De iure funerum ac emolumentorum inter parochum loci Belvedere Ostrense et ecclesiam lateranensem S. Mariae a Misericordia
1908	Iulii		Appendix. Dubia circa decretum de sponsalibus et matrimonio
V. - SACRA CONGREGATIO DE RELIGIOSIS.			
»	Nov.	' 21	Decretum de quaestuatione quoad Ordines et Instituta religiosa virorum
1909	ian.	19	ORDINIS FRATRUM MINORUM. De iteranda exploratione voluntatis singularum monialium ante votorum solemnium nuncupationem.
»	»	29	Decretum quo approbantur ad decennium constitutiones congregationis Missionariorum de la Salette
»	Febr.	2	Decretum quo religiosi missionarii de Mariannhill in specialem congregationem instituuntur.
	Iunii	15	Decretum quo speciales clausulae apponuntur indulto saecularizationis, viris religiosis deinceps concedendo
»	Iulii	30	Instructio circa debita et obligationes oeconomicas a religiosis Familiis suscipienda
»	»		Dubia. De nullitate professionis solemnisi eiusque effectum a nonnullis monialibus emissae, non praemisso triennio votorum simplicium ex ignorantia decreti Perpensis
' » f V-	Sept.	i	Decretum. De quibusdamulantibus in religiosas Familias non admittendis
» . / sl.	»	7.	Declarationes circa articulum sextum decreti Auctis admodum , editi die iv Novembris MDCCCXIII.
VI. - SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE.			
»	Iulii	7	Decretum quo erigitur Praefectura apostolica sub titulo Magni Namaqualand.
»	»	7	Decretum quo Vicariatui apostolico Fluminis Orange adduntur quatuor Districtus

ANNO	MENSE	DIE		PAG.
1909	Aug.	6	Decretum quo constitutiones Monachorum Armenorum Mecbitharistarum ad tempus adprobantur	704
			VII. - SACRA CONGREGATIO INDICIS.	
»	Ian.	4	Decretum de prohibitione quorundam librorum. . .	157
»	Iulii	5	Decretum quo prohibentur quidam libri	554
			VIII. - SACRA CONGREGATIO RITUUM.	
1908	Nov. *	6	VICARIATUS APOSTOLICI HONG-KONG. De modo se ge- rendi in canendis hymnis coram SSmo Sacramento	158
»	»	6	ANDRIEN. De consecratione altaris per se stantis et cum mensa a quatuor columnellis sustentati	»
	»	13	COMPOSTELLANA. Circa usum quorundam instrumento-	251
»	»	13	CONCORDIEN. De altaribus fixis cum mensa ex pluribus lapidibus composita, vel cum medio lapide reliquia-	252
»	»	20	COMPOSTELLANA. Cadavera sacerdotum indui possunt	•253
»	»	27	ROMANA. De nutriendis lampadibus SSmi Sacramenti	159
»	»	27	Instructio pro editoribus librorum liturgicorum cum	»
»	Dec.	4	MONIALIUM CONCEPTIONIS'ARUM. Circa ix lectionem festi currentis, versiculos ad vespervas et laudes, ac anti- phonam pro n vespervis in Officio B. M. V. Imma- culatae monialibus Conceptionistis concesso . . .	253
»	»	9	Decretum de constituenda Congregatione particulari ad causas minoris momenti Servorum Dei pertra- ctandas	160
»	»	9	LUGDUNEN. Decretum introductionis causae pro beati- ficatione Ven. Claudii Colin	161
»	»	9	MECHLINIEN. Decretum confirmationis cultus Ven. Ioan- nis Rusbrocchio	164
»	»	13	AURELIANEN. Decretum super approbatione miraculorum Ven. Ioannae de Arc	167
»	»	13	BAIOCEN. Decretum super <i>tuto</i> pro beatificatione Ven. Ioannis Eudes	169

MENSE DIE

- Dec. 13 SINARUM seu MANILEN. Decretum super *tuto* pro beatificatione Ven. Francisci de Capillas
- 13 COCHINQUINEN. **TuNQuiNEN.** et SINARUM. Decretum super *tuto* pro beatificatione Ven. Theodori Cuénot, Ioannis Petri Néel, Petri Francisci Néron, Theophanis Vénard et sociorum
- 18 NEO-EBORACEN. De vetito choro liturgico virorum simul cum mulieribus
- I a n
- EREMITARUM CAMALDULENSIUM CONGREGATIONIS MONTIS CORONAE. An Piores Camaldulenses sub nomine Praelatorum provincialium comprehendantur.
- SANCTIMONIALIUM ORDINIS S. BENEDICTI, De responsoriis, evangeliis et homiliis in Officio B. M. V. apud moniales Ordinis S. Benedicti
- AURELIANEN. Decretum de *tuto* pro beatificatione Venerabilis Ioannae de Arc
- VINDOBONEN. Decretum de approbatione miraculorum pro canonizatione B. Clementis Mariae Hofbauer.
- Febr. 10 Decretum quo instituitur Commissio oeconomica pro solemnī canonizatione BB. Iosephi Oriol et Clementis Hofbauer.
- Monitum circa edenda et publicanda acta Servorum Dei vel Beatorum.
- SANCTIMONIALIUM ORDINIS S. BENEDICTI CONGREGATIONIS HELVETICAE. De kalendario chori monialium adhibendo in celebratione Missae in Ecclesia parochiali.
- BELEMEN. DE PARA. De non impertienda benedictione nuptiali extra Missam
- 19 CONGREGATIONIS SANCTISSIMI REDEMPTORIS PROVINCIAE HOLLANDICAE. Specialis indulgetur modus purificandae pyxidis in leprosorum hospitiiis
- Mart.
- ATREBATEN. Indulgetur brevis quorundam altarium uxorum reconciliatio, quorum mensa cum sepulcro reliquiarum permansit
- 18 URBIS et ORBIS. Adprobantur Litaniae in honorem S. Ioseph sponsi B. Mariae V., eisque adnectitur indulgentia
- 18 PINNEN. Decretum re assumptionis causae canonizationis B. Gabrielis a Virgine Dolorosa, clerici professi e congregatione Passionis Christi

ANNO	MENSE	DIE	
1909	Mart.	18	MANTUANA. Decretum confirmationis cultus ab immemorabili tempore praestiti Servo Dei Bartholomaeo Fanti, ex Ordine Fratrum Carmelitarum, Beato nuncupato.
»	»	»	NUCERINA. Decretum introductionis causae pro beatificatione Ven. Mariae Agnetis Clarae Steiner a SS. Latere Iesu, fundatricis monialium Clarissarum reformatarum in asceterio Nucerino S. Ioannis Baptistae.
»	»	24	Decretum seu Instructiones de cantibus concinnandis edendisq; ad Officia propria alicuius ecclesiae vel instituti.
»	»	31	BUSCODUCEN. De influxu duplicis in Missa Rogationum et pro sponis, de Missis et commemoratione pro defunctis, de Missa propria non mutanda, de canticis in lingua vernacula, de festo in primam diem liberam reponendo.
»	Apr.	23	PIAE SOCIETATIS MISSIONUM. Circa usum kalendarii Urbis, ac circa festa S. Bartholomaei Ap., S. Ioachim, purissimi Cordis et SS. Nominis B. M. V. . . .
»	»	26	VINDOBONEN. Decretum de <i>tuto</i> pro solemni canonizatione B. Clementis Mariae Hofbauer, sacerdotis professi congregationis SS. Redemptoris ac propagatoris insignis eiusdem congregationis.
»	»	»	DIVIONEN. Decretum de approbatione virtutum in gradu heroico pro beatificatione ven. Benigni Joly, canonici ecclesiae S. Stephani, civitatis Divionensis.
»	Maii	4	RATISBONEN. Decretum confirmationis cultus ab immemorabili tempore praestiti servo Dei Friderico a Ratisbona, Ordinis Eremitarum S. Augustini, Beato nuncupato.
»	»	»	NEAPOLITANA. Decretum introductionis causae pro beatificatione et canonizatione ven. servi Dei Placidi Baccher, presbyteri saecularis e tertio Ordine S. Dominici, rectoris veteris ecclesiae SS. Nominis Iesu dicatae in urbe Neapolitana.
»	»	»	URBIS et ORBIS. Benedictio officinae librariae et machinae typographicae.
»	»	12	Decretum praepositum typicae editioni vaticanae Officii defunctorum cum cantu gregoriano.

ANNO	MENSE	DIE		Pag.
1909	Maii	14	ORDINIS CARMELITARUM EXCALCEATORUM. De Missa conventuali apud Regulares, ac Missa votiva diei infra octavam.	j 469
		25	Decretum circa emolumenta percipienda a choralibus occasione processuum beatificationis et canonizationis.	502
	Iunii		URBIS et ORBIS. Officium, Missa ac elogium de S. Paulino, Episcopo Nolano confessore, pro Ecclesia universa	356
		16	ROMANA. Circa privilegia externae solemnitatis SS. Cordis Iesu et S. Aloisii Gonzaga	524
		22	METEN. Decretum introductionis causae pro beatificatione et canonizatione ven. servae Dei Carolae Barbarne Colchen-Carré de Malberg, fundatricis societatis Filiarum S. Francisci Salesii.	79
		23	NEAPOLITANA seu FERENTINEN. Decretum introductionis causae pro beatificatione et canonizatione servi Dei P. Pauli Capelloni, sacerdotis professi Societatis Iesu.	626
		25	ATREBATEN. De Missa in honorem B. M. V. de Lourdes, de oratione concurrentibus duobus festis Doctorum Ecclesiae in Vesperis, de responsoriis primi nocturni Dominicae impeditis, deque Protonotario apostolico ad instar in pontificalibus celebrante.	560
	Iulii	14	Rubrica addenda in Missali romano. ORDINIS FRATRUM MINORUM. Additio ad lectionem VI in Officio Dedicationis patriarchalis basilicae B. M. V. Angelorum in Portiuncula, iuxta Breve diei Xi Aprilis MCMIX	705
	Aug.	24	RATISBONEN. Decretum beatificationis seu confirmationis cultus ab immemorabili tempore praestiti Servis Dei Uttoni, primo abbati Mettensi, et Gamelberto, parcho, beatis nuncupatis. URBIS et ORBIS. Officium et Missa de SS. Perpetua et Felicitate martyribus pro Ecclesia universa DIOECESUM GALLIAE et BELGII atque utriusque ditionis Coloniarum. Conceditur clero ditionum Galliae et Belgii et utriusque Coloniarum Officium cum Missa de S. Coleta virgine.	752 706 I 818
			I	
Nov.		10 ¹	Addenda in Breviario Romano.	! 793

ANNO	MENSE	DIE	PAG.
1909	Nov.	10	Addenda in Martyrologio Romano. 795
»	»	12	ORDINIS S. BENEDICTI CONGREGATIONIS BAVARICAE. De kalendario in ecclesia filiali Regularium, a sacerdote saeculari administrata, adhibendo. 796
»	»		PORTUS PRINCIPIS. Circa consecrationem ecclesiae, <i>coementum armato</i> constructae 797
<i>Appendix.</i>			
<i>Decreta inedita S. Congregationis Rituum ab anno 1900.</i>			
1900	Sept.	15	ORDINIS S. IOANNIS DE DEO. De gestando bireto a sacerdotibus Ordinis S. Ioannis de Deo in sacris functionibus.
1901	Apr.	26	ANGELOPOLITANA. De cantu ad elevationem in Missis conventualibus, de canonicis pluvialistis in vesperris, de sede episcopali quoad locum et gradus, et de altari SS. Sacramenti 257
»	Maii	16	MEXICANA. De kalendario adhibendo a sacerdotibus celebrantibus in oratoriis monialium, et de festo Apparitionis S. Iacobi impedito 258
»	»	24	PAMPILONEN. De consecratione cuiusdam altaris, deque consecratione ecclesiae cum consecratione altaris minoris.
»	Iunii	27	MONTIS ALBANI. Circa servorum Dei non canonizatorum repraesentationem in vitris fenestrarum,; ecclesiae 260
»	Iulii	5	LINCIEN. Indulgetur ut quibusdam altaribus absque stipitibus marmoreis consecratis addantur stipites, super quibus privatim unctiones iterentur.
»	Nov.	15	MELITEN. De Canonicis, Protonotariis Apostolicis <i>ad instar</i> renunciatis, quoad insignia et privilegia singulariter adhibenda 261
1902	Ian.	10	Dubium de non restituendis festis Patronorum secundariorum e kalendario Regularium expunctis . .
»	Dec.	16	Privilegia quae concedi solent in triduo vel octiduo solemniter celebrando intra annum a beatificatione vel canonizatione 429
1904	Iunii	10	MINORICEN. De Vicarii generalis praecedentia super dignitates et canonicos sacris vestibus non indutos.
»	Nov.	25	AESINA. Circa altaria cum corona marmorea, vel stipitibus lapideis non inhaerentia 430

MENSE DIE

- Maii 25 BERGOMEN. De reliquiis S. Crucis et Sanctorum, *de. Credo*
in Missa non expositis reliquiis insignibus, et de
fundo colorato albarum.
- Iulii LUCEN. Benedictio vehiculi aegrotis in locum curationis
traducendis (*carro-lettiga*).
- Sept. Varianda et addenda in Martyrologio Romano . . .

IX. - SACRA CONGREGATIO PRO NEGOTIIS ECCL. EXTR.

- 15 De filiis *mixtorum* seu *mestitorum* quoad privilegia
concessa Americae latinae per Bullam *Trans Oceanum*.

III. TRIBUNALIA.

I. - SACRA POENITENTIARIA.

- Ian. 16 Litterae ad' Ordinarios Galliarum de compositionibus
quoad bona ecclesiastica

II. - S. ROMANA ROTA.

- Mart. 15 ALEXANDRINA. Iurispatronatus. Circa existentiam iuris-
patronatus in archipresbyteratu cathedralis eccle-
siae Aléxandrinae
- 23 MEDIOLANEN. Curae animarum. De potestate coadiuto-
rum S S. Mauritii, Michaelis, et Petri M. quoad cu-
ram animarum in civitate Modoetia
- 31 PARISIEN. Nullitatis matrimonii. Confirmatur sententia
Curiae Parisiensis qua declaratur nullum matrimo-
nium in casu.
- Apr. 6 SEGUSINA. Iuris canendi Missas adventicias. An con-
stet de iure rectoris ecclesiae a suffragio canendi
Missas adventicias etiam funeraticias absque parochi
licentia
- Maii 12 VERCELLEN. Remotionis a paroecia. De remotione pa-
rochi Fantone a paroecia loci *Asigliano*
- 28 ASCOLANA IN PICENO. Matrimonii. Declaratur nullitas
matrimonii clandestini in casu
- Iunii 14 ALEXANDRINA. Expensarum iudicialium. De compensa-
tione expensarum iudicialium

ANNO	MENSE	DIE		PAG.
1909	Iunii	19	CAMERACEN. Nullitatis matrimonii. Non constare decernitur de nullitate matrimonii in casu ex capite con-	561
»	»	21	ADIACEN. Nominationis ad paroeciam. De valore iuridico actus praesentationis ad paroeciam sub iure con-	589
»	Iulii	10	PARISIEN. Nullitatis matrimonii	629
»	»	13	ROSSANEN. Monitorii et exercitiorum spiritualium . .	630
*	»	16	PHAREN. Iurium et poenarum. De parochi loci Cittavecchia remotione ab officio decanatus, et suspensionis in eundem irrogatione, deque iure PP. Dominicanorum ducendi processionem in casu	708
»		24	MONACEN. FRIBURGEN. Nullitatis matrimonii. Decernitur non constare de nullitate matrimonii conditionati in casu	660
»		29	VICARIATUS VICTORIAE NYANZAE SEPTENTRIONALIS. Nullitatis matrimonii	630
»	Nov.	15	TANGANIHEN. Nullitatis matrimonii	822
»	»	19	PARISIEN. Crediti	823
»	Dec."	6	ROMANA. Nullitatis matrimonii	»
IV. - SECRETARIA STATUS.				
EPISTOLAE.				
1908	»	27	Ad Iosephum Toniolo, Praesidem Unionis popularis in Italia, de instituta Unione inter mulieres catholicas in Italia.. . . .	219
1909	Ian.	U	Ad R. D. Martin et P. Petit, continuatores Collectionis conciliorum omnium catholicae Ecclesiae	220
»	»	23	Ad R. P. Adulphum Petit S. L, quoad eius opera Sacerdos rite institutus , et Templum spirituale sacerdotis	326
»	»	25	Ad sodales officiales coetus, cui nomen Comité catholique de defense religieuse , in obitu sui praesidis .	327
»	Mart.	19	Ad Stanislaum Medolago Albani comitem, de foederatione societatum professionalium catholicarum in	328
»	Apr.	29	Ad R. P. Mauritium Demimuid, Moderatorem genera-	471

ANNO MENSE DIE

- Apr. 30 Ad R. P. Bernardinum Mateu, magistrum provincialem Fratrum Minorum in Catalaunia, de tertii Ordinis Commentario *Revista Franciscana*
- Ad spectabilem virum Syndicum civitatis *Corh* in Hibernia, ob civium exhibita Summo Pontifici obsequia anno L sacerdotii
- Maii Ad R. P. D. Leonem Amette, Archiepiscopum Parisien., de proxime habendo III catholico Evangelii conventu
- Ad R. P. D. Iosephum - Mariam Boff, Administratorem apostolicum, dioecesis Clevelandensis
- Ad R. P. D. Stanislaum Touchet, Episcopum Aurelianensem, ob triduana solemnia B. iohannae de Arc feliciter Aureliae acta.
11. Ad RR. PP. Dröder, Héctor et Schwane, e congregatione Oblatorum B. M. V. Immaculatae, ob editum opus *Goffines Handp o stille*
- 13 Ad spectabilem virum Carolum Woeste, Ministrum Status et Praesidem foederationis societatum catholicarum in Belgio
- 19 Ad R. P. D. Philippum Allegro, Episcopum Albinganensium, in eius tricennio episcopatus
- 21 Ad R. D. Laurentium doct. Werthmann, praesidem foederationis omnium catholicae caritatis institutorum in Germania
- 30 Ad Praesidem sodalitii urbani a S. Petro, anno XL ab eiusdem institutione
- Iunii 14 Ad R. D. Robertum Du Botneau, parochum ecclesiae *Notre Dame des Sables d'Olonne* in Gallia, ob gregorianum coetum ibi coadunandum
- 16 Ad R. P. D. Iosephum Bonnefoy, Archiepiscopum Aquensem, in Galliae¹ meridionalis nuperrima clade.
- 18 Ad Ioannem Lerolle, Praesidem ad honorem associationis vulgo *Jeunesse frangaise*.
- 18 Ad Petrum Gerlier, Praesidem generalem societatis Gallicae *Association catholique de la Jeunesse frangaise*.
- 19 Ad Prosperum Keller, Praesidem consociationis *Société générale d'éducation et d'enseignement* in Gallia .
- Ad R. P. Salvatorem Brandi S. L, Moderatorem ephemeridis *Civiltà cattolica*, de opere *Manuale di Teosofia*.

MENSE	DIE		PAG;
Iunii	! 30	Ad Iosephum Toniolo, Praesidem Unionis popularis inter catholicos Italiae	! 631
Iulii	! 5	Ad R. R. DD. Rozès et Dubois, de edito opere <i>Petit paroissien dominical</i>	i 633
		Ad R. P. D. Franciscum Gieure, Episcopum Baionensem, de volumine circa collationes ecclesiasticas super modernismo.	
	27	Ad R. D. Iosephum Fonssagrives, Moderatorem societatis Parisiensis <i>Association générale des étudiants catholiques</i>	634
		Ad R. D. Iulium Fontaine, de opere cui titulus <i>Le Modernisme sociologique</i>	719
Aug.	13	Ad R. P. Thomam a <i>Saint Etienne</i> O. C, ob editum primum volumen <i>La « Santa Casa » dans l'histoire</i>	720
	17	Ad Emum Cardinalem Vincentium Vannutelli, de feliciter expleto Coloniae Agrippinae Eucharistico congressu	
	19	Ad R. D. Augustinum Rodríguez, in pontificio seminario Toletano professorem, ob editum opus, <i>La Misa, estudio dogmático histórico</i>	721
	22	Ad R. D. Carolum Silvio Vio, ob editum volumen <i>Unde sumus</i>	777
Sept,	6	Ad R. D. Canonicum I. Lahitton, ob editum volumen <i>La vocation sacerdotale</i>	778
		Ad R. P. Dominicum Pasi, S. L, provinciae venetae Praepositum, de pio opere exercitiorum spiritualium pro operariis	779
		Ad Praesidem imperialis Universitatis Tokiensis, ob volumen historicum Summo Pontifici exhibitum	
	17	Ad R. P. Benignum Gannon, Moderatorem provincialem Fratrum Minorum in Hibernia de novis aedibus et scholis in Corcagiensi urbe acquisitis	824
	25	Ad R. P. D. Alfonsum M. Mistrangelo, Archiepiscopum Florentinum, de IV congressu catholico nationali in Italia, vulgo <i>Settimana sociale</i> Florentiae habendo	825
Nov.	9	Ad R. P. D. Iosephum M. Salvador y Barrera, Episcopum Matritensem et Complutensem, peracta prima dioecesana synodo	
	23	Ad R. P. D. Ioannem Augustinum Germain, Archiepiscopum Tolosanum, in XXV episcopali iubilaeo Summi Pontificis	

PŘESVATÉHO
PÁNA NAŠEHO PIA X.,
PROZŘETELNOSTÍ BOŽÍ PAPEŽE,

ENCYKLIKA COMMUNIIUM RERUM

ZE DNE 21 DUBNA
LÉTA PÁNĚ 1909.

STUDIUM / STARÁ ŘÍŠE / MORAVA / 1910

PŘESVATÉHO
PÁNA NAŠEHO PIA X.,
PROZŘETELNOSTÍ BOŽÍ PAPEŽE,

ENCYKLIKA COMMUNIAM RERUM

ZE DNE 21 DUBNA
LÉTA PÁNĚ 1909.

PŘELOŽIL ANTONÍN LUDVÍK STŘÍŽ

CTIHODNÝM BRATŘÍM PATRIARCHŮM,
PRIMASŮM, ARCIBISKUPŮM, BISKUPŮM A
OSTATNÍM ORDINARIŮM, KTERÍ S APOŠTOL-
SKOU STOLICÍ JSOU V MÍRU A JEDNOTĚ,

PIUS PP. X.

CTIHODNÍ BRATŘÍ! POZDRAVENÍ A APOŠTOLSKÉ
POŽEHNÁNÍ!

V poměrů společenských trudném zmitání a nedávno nastalých domácích pohromách, jimiž srdce Naše bolestně jest svíráno, velmi Nás zotavuje a občerstvuje nový souzvuk zbožnosti veškerého lidu křesťanského, kteráž dosud nepřestává býti *divadlem světa i andělům i lidem* (I Kor., IV. 9.), a třebaš snad horlivěji vzbuzena jest tvářností přítomných pohrom, z jediné konečně příčiny pochází, z lásky k Ježíši Kristu, Pánu Našemu. Poněvadž však ctnost, tohoto jména hodná, na zemi vzniknouti ani trvati nemůže leč skrze Krista, Jemu samotnému sluší přiznati ovoce, jež z ní se šíří i mezi lidi u víře ochablejší nebo náboženství nepřátelské; jeví-li se i v takových ještě nějaká stopa právě

lásky, za to vše sluší děkovati lidskosti Kristem přinesené, již tito docela se sebe strhnouti a z křesťanské společnosti vyhostiti ještě nedovedli.

Tímto mocným závoděním všech, kteří usilují Otci poskytnouti útěchy a bratřím pomoci ve společných i soukromých strastech, tak jsme dojati, že se nám stěží dostává slov, jimiž bychom vyjádřili pocity vděčnosti. A ačkoliv jsme je nejednou jednotlivcům osvědčili, přece nechceme opomenouti vzdáti povinné díky veřejně, vám především, Ctihodní Bratři, a prostřednictvím vašim všem věřícím, kteříkoli jsou vaší bdělosti svěřeni.

Ale rádi také vyznáváme otevřeně vděčnost nejdražším synům, kteří se všech stran okršku zemského, tolika a tak skvělými projevy lásky a poslušnosti provázeli padesátiletou památku Našeho kněžství. Tyto ušlechtilé služby zajisté Nás potěšily, ne tak k vůli Nám jako k vůli Náboženství a Církvi, jsouce svědectvím neochvějné víry a jakoby veřejným projevem úcty náležející Kristu a Církvi, prokazováním poslušnosti tomu, jehož Pán chtěl míti hlavou své rodiny. Ale i jiného druhu ovoce zavdalo podnět k nevšední radosti. Neboť i stoleté slavnosti na památku zřízení dioeceseí v Severní Americe poskytly příležitost k nesmrtelnému díkyčinění Bohu za přidání tolika synů katolické Církvi; i přeslavný ostrov Britanie byl

jevištěm toho, že znovuzavedena na jeho území s podivuhodnou okázalostí úcta Nejsvětější Eucharistie, za přítomnosti sboru Našich Ctihodných Bratří i s Legátem Naším a tisíců lidu; i ve Francii sužovaná Církev setřela své slzy v podivu nad zářivými triumfy Velebné Svátosti, zvláště v městě Lurdech, jež k Našemu potěšení nádhernými slavnostmi slavilo padesátileté výročí svého proslavení. Z těchto i jiných zjevů nechť poznají všichni a přesvědčí se nepřátelé víry katolické, že i sebe skvělejší obřadnosti, úcta prokazovaná Vznešené Bohorodičce, ba i pocty udílené Nejvyššímu Veleknězi, k tomu konečně směřují, aby ve všem zvelebován byl Bůh, aby byl *všechno a ve všem Kristus* (Kolos. III. 11.); aby ustavením království Božího na zemi věčná spása byla člověku zjednána.

Tento triumf Boží, jež očekáváme u jednotlivců i u celé společnosti lidské, není nic jiného než návrat zbloudilých od Boha k Němu skrze Krista, k tomuto pak skrze Církev Jeho; což zajisté jsme Sobě předsevzali, jak v prvním Našem Apoštolském Listě *Se stolce nejvyššího Apoštolátu*,¹⁾ i mnohdy jindy zřejmě jsme prohlásili. Tento návrat s důvěrou tušíme; k úspěšení jeho jsou úmysly i přání Naše obráceny jako k přístavu, v němž i přítomného života

¹⁾ Encykl. ze dne 4. října 1903.

bouře by utichly. A z toho arcíť důvodu, že pocty veřejně Církvi vzdávané jsou jakoby znamením národů vracejících se s pomocí Boží ke Kristu a těsněji Inoucích k Petrovi a k Církvi, s radostnou a vděčnou myslí přijali jsme čestné služby Naši nepatrné osobě prokazované.

Třebas pak tato nutnost lásky k Apoštolské Stolicí se neprojevovala vždy nebo všude ve stejném stupni ani jedním způsobem projevu, nicméně zdá se býti úmyslem božské Prozřetelnosti, že tím pevněji se utuží, čím nepřívětivější doby, jako právě nyní, buď pravé učení, buď posvátnou kázeň nebo svobodu Církve ohrožují. Příklady spojitosti toho druhu poskytl Svatí mužové v dobách, kdy buď bylo pronásledováno stádo Kristovo nebo svět tonul v neřestech; kterýmžto zlům Bůh příhodně postavil vstříc jejich sílu a moudrost. Z nich rádi bychom jednoho zvláště v tomto Listě připomenuli, na jehož počest právě v tomto roce strojí se stoleté slavnosti, ježto uplynulo osm století od jeho přeblažené smrti. Jest to učitel sv. Anselm z Aosty, zastance pravdy katolické a nejostřejší bojovník za práva posvátná, jak v době, kdy byl mnichem a opatem ve Francii, tak když byl arcibiskupem Canterburským a primasem v Anglii. A nepovažujeme za nemístné, po skvělých slavnostech učitelů Řehoře Velikého a Jana Zlatoústého, na něž s podi-

vem pohlížíme jako na světla Církve, onoho západní, tohoto východní, na jinou hvězdu popatřiti, jež třebaš od předešlých *jasností se liší*¹⁾, přece horlivě sledujíc jejich dráhy nikterak slabší světlo příkladů a učenosti nerozlévá. Ba lze říci, že jaksi i mocnější světlo poskytuje Anselm, čím bližší jest nám věkem, místem, povahou, snažením, a čím více blíží se podobností nynějším dobám buď druh zápasu, buď forma působnosti pastýřské, jím v obyčej zavedené, buď řád vzdělávací jím a žáky jeho rozšířený a spisy jeho ponejvíce utvrzený, z nichž vzato bylo pravidlo *k hájení náboženství křesťanského, k prospěchu duší a všech theologů, kteří vyučovali svatým písmům methodou školskou.*²⁾ Pročež jako ve tmě noční, když jedny hvězdy zapadnou, jiné vycházejí, aby osvětlovaly svět, tak po Otcích nastupují synové, aby svítili Církvi, mezi nimiž blažený Anselm zazářil jako hvězda nejjasnější.

A vskutku uprostřed temnoty své doby, zapletené v osidla neřestí a bludů, i nejvýtečnějším mužům ze svých vrstevníků zdál se svítiti jasem své učenosti a svatosti. Bylť on *přední oporou víry a ozdobou Církve . . . chloubou episkopátu, a předčil všecky vynikající a výborné muže*³⁾ své doby. — Byl i moudrý i dobrý i v řeči vynika-

¹⁾ I. Kor., XV., 41.

²⁾ Breviř Řím., dne 21. dubna.

³⁾ Epicedion in obitum Anselmi.

*jící, věhlasného důvtipu,¹⁾ a pověst o něm tak daleko se rozšířila, že právem jest napsáno, že nikoho nebylo na zemi, kdo by říci chtěl: menší než já jest Anselm a podobný mně²⁾; proto milý byl králům, knížatům i Velekněžům Nejvyšším. A nejen u svých spolubratří a věrného lidu, ale i u vlastních nepřátel chován byl v lásce³⁾. Jemu také, tehdy opatovi, poslal veliký a nejstatečnější Papež Řehoř VII. list plný úcty a blahovůle, jímž sebe i Církev katolickou poroučel do jeho modliteb⁴⁾. Rovněž Urban II. dosvědčil jeho *prvenství v náboženství i vědě⁵⁾*. Paschal II. mnoha listy, velmi srdečnými, chválou vynесl *uctivost jeho oddanosti, sílu víry a svatou vytrvalost v horlivosti, působením jeho zbožnosti i moudrosti⁶⁾* snadno jsa pohnut, aby svolil k bratrským požadavkům toho, jehož neváhal prohlásiti nejmoudřejším a nejnábožnějším všech biskupů anglických.*

On však sám sobě se nezdál ničím jiným, než ledajakým ubožáčkem, človíčkem neznámým, vědomostí příliš malých, životem hříšníkem. Ale třeba tak pokorně o sobě smýšlel, to přece mu nebránilo, aby vysokými myšlen-

¹⁾ Na náhrobku.

²⁾ Epicedion in obitum Anselmi.

³⁾ Tamtéž.

⁴⁾ Breviř Řím., dne 21. dubna.

⁵⁾ Listy sv. Anselma, kniha II., list 32.

⁶⁾ Listy sv. Anselma, kniha III., list 74. a 72.

kami se nezabýval, kdežto opačně usuzují lidé špatnými mravy a názory zkažení, o nichž praví Písmo Svaté : *Tělesný . . . člověk nechápe věci, které jsou Ducha Božího* (I Kor. II, 14.). Podivnější však jest to, že jeho velikomyslnost a nezdolná vytrvalost, tolika útrapami, útoky a vyhnanstvími zkoušená, s takovou mírností a vlídností byla spojena, že i zlost těch, kteří naň nevražili, lámala, a jejich přízeň si získávala. Tak i ti, *jež tížil jeho soud, chválili jej přece, že dobrý jest*¹⁾.

Byla tedy v něm podivuhodná jakási shoda a souzvuk takových vlastností, o nichž většina mylně se domnívá, že nutně mezi sebou si odporují a žádným smírem že nelze je sloučiti; nelíčená upřímnost spojená s velikostí, skromnost s myslí vznešenou, statečnost s vlídností, zbožnost s učeností; takže jak v době přípravy ve svém řádě, tak i po celý život *podivuhodným způsobem sloužil všem za vzor svatosti a učenosti*²⁾.

Ovšem tato dvojí sláva Anselmova neudržela se mezi zdmi jeho domu ani v kraji jeho působení, ale jako ze stanu vojenského rozšířila se na slunce a prach. Když totiž nastaly mu doby, o nichž jsme se zmínili, bylo by mu nejostřeji zápasiti pro spravedlnost a pravdu. A ačkoliv svou přirozenou povahou nejvíce k takovým činnostem byl puzen, jež v rozjímání pozůstávají, do

¹⁾ Epicedion in obitum Anselmi.

²⁾ Breviř Řím., dne 21. dubna.

velmi mnoha a těžkých úkolů byl vržen, a chopiv se posvátného řízení, octl se v samém středu zápasu a to v okamžiku rozhodném. A ten, jenž byl povahy tiché a přívětivé, dohnán byl horlivostí v ochraně učení a svatosti Církve, vzdát se příjemného klidu života, upustiti od přátelství a přízně předních mužů, přetrhati nejsladší pouta, jež ho pojila se spolubratry řeholní rodiny a druhy v úřadě biskupském, zápasiti s dlouhými útrapami, tísněnu býti všeho druhu nesnázemi. Anglii shledal jakožto místo plné nejkrutějších záští a nebezpečí, kde úsilovně bylo mu se stavěti na odpor králům a knížatům, po jejichž mínění přípustny byly různé Církve tak jako národy; proti netečným nebo posvátného úřadu nehodným sluhům; proti šlechtě i lidu nevědomému a do nejhorších neřestí se vrhajícímu; se zápallem nikdy neutuchajícím, jímž vynikl jako zastance víry, mravů, nauky a svobody Církve, a tudíž i učenosti a svatosti, právem zasluhuje této druhé pochvaly zmíněného Paschala: *Díky zajiště Bohu, že v tobě neustále setrvává autorita biskupská, a že postaven jsi mezi barbary, v hlásání pravdy neustupuješ ani násilnostem tyranů, ani přízni mocných, ani zapálení ohně, ani ruce napřažené. A opět praví: Radujemese, že za přispění milosti Boží ani hrozby tebou neotřásají, ani sliby tebou neviklají* ¹⁾.

¹⁾ Listy sv. Anselma, kniha III., list 44. a 74.

Pro toto vše jest, Ctihodní Bratří, spravedlivo, že také My, po uplynutí osmi století od té doby, s Předchůdcem Naším Paschalem pociťujeme radost, a ozvěnu vydávající jeho hlasu, Bohu díky vzdáváme. Zároveň líbí se Nám povzbuditi vás, abyste patřili na toto světlo svatosti a učenosti, jež v Italii vzniknuvši, Francii zářilo přes třicet let, Anglii pak patnáct, a posléze veškeré Církvi stalo se společnou záštitou a ozdobou.

Nuže, vynikal-li Anselm *skutkem i slovem*, to jest, jestliže zároveň na kolbišti života i vědy, jestliže silou v rozjímání i bystrostí v jednání, jestli statečným zápasením i toužebným vyhledáváním pokoje zářivé triumfy Církvi zjednal i znamenitá dobrodiní občanské společnosti přinesl, to vše z toho vyvěrá, že v celém postupu života i ve službě vědy co nejpevněji přilnul ke Kristu a Církvi.

Pečující tyto věci vštípit si na mysl při slavné památce tohoto velikého Učitele, čerpejme odtud, Ctihodní Bratří, skvělé příklady, a je obdivujme i následujme. Nejvíce pak z onoho rozjímání nabude se síly a útěchy k mužnému plnění úkolů posvátné služby, zpravidla obtížným a plným starostí, k horlivé péči, aby vše znovu vzděláno bylo v Kristu, aby ve všech *utvořen byl Kristus* (Galat., IV., 19.), nejvíce pak v těch, kteří dorůstají v naději na kněžství; k statečné obranně učitelské moci Církve; k úsilovnému vzpírání se za svobodu nevěsty Kristovy, za svatost

práva Bohem stanoveného, a konečně za vše, čehokoli vyžaduje hájení posvátného Principátu.

A není vás zajisté tajno, Ctihodní Bratří, na což jste si často s Námi stěžovali, jak smutny jsou doby, v nichž jsme se octli, a jak nepříznivý jest stav věcí Našich. Ba i rána té bolesti neuvěřitelné, již jsme utrpěli veřejnými pohromami, znovu byla roztržena tím, že hanebná obviňování vrhána na kněžstvo, jakoby svou liknavostí k této porážce bylo přispělo; že nastaveny překážky, aby dobrodějná moc Církve nebyla přístupna ubohým synům; že zhrdnuto i mateřskou její péčí a starostlivostí. O mnoha jiných věcech mlčíme, jež k záhubě Církve buď zchytrale a lstivě byly nastrojeny nebo bezbožnou smělostí spáchány, znásilněním veřejného práva a šlapáním po všelikém zákonu přirozené slušnosti a spravedlnosti. A nejtrudnější jest, že se tak přihodilo právě na těch místech, kam nejhojnější proud vzdělanosti, Církví vnesené, byl rozlit. Neboť co jest tak nelidské, jako když ze synů, jež Církev jako prvorozené živila a hýčkala ve vlastním svém květu a síle, nerozpakují se někteří střely své obrátiti v klín Matky nejlaskavější? — A není se příliš co těšiti z poměrů v jiných krajinách, kde rozdílná sice jest tvářnost boje, zuřivost však táž, buď již hárající, nebo již již chystající se vyšlehnouti z temnot tajného spiknutí. To jest totiž konečný úmysl, u těch národů, jimž nejvíce se dostalo dobrodiní náboženství křesťanského, o vše-

chna práva Církev oloupiti; snítak naložiti, jako-
by nebyla rodem i právem dokonalou společno-
stí, jakou ji Nápravce naší přirozenosti zřídil; Jeho
království vyhladiti, jež třeba především a přímo
duši se týká, neméně směřuje k věčné spáse
těchto jako k bezpečnosti občanského blaha;
všechno zpřevraceti, aby místo vládnoucího Bo-
ha panovala bezuzdná libovůle pod lživým jmé-
nem svobody. A když dosahují toho, že panová-
ním neřestí a vášní zavedeno jest otroctví ze
všech nejhorší, a občané střemlav řítí se v krajní
záhubu; — *neboť bidnými čini národy hřích*
(Přísl. XIV., 34.), — nepřestávají pokřikovati: *ne-
chceme, aby tento kraloval nad námi* (Luk. XIX.,
14.). Proto vyhnány byly řády řeholní, jež byly
vždy k veliké ochraně a ozdobě Církve, a prv-
ními nositeli vzdělanosti a učenosti ať mezináro-
dy barbarskými nebo mezi vzdělanými; proto
povaleny a souženy ústavy křesťanské dobročin-
nosti; proto vydávání v posměch mužové sva-
tého svěcení, proti nimž buď tak se vystupuje,
aby síly jejich docela poklesly, nebo zamezuje
se jim vůbec přístup k veřejným učilištím nebo
dosti znesnadňuje; žádného podílu na vcho-
vání mládeže jim neponecháno; nebo všeliká
křesťanská akce k veřejnému prospěchu jim za-
mezena; výteční mužové z lidu víru katolickou
otevřeněji vyznávající vyloučení ze všech hodno-
stí a míst, urážení opovážlivými křivdami, stíhání
jako plémě nejposlednější a nejpodlejší, až přijde

dříve nebo později den, kdy znova propukne moc nepřátelských zákonů, že nebude moci se mísiti do žádná akce veřejného života. Zatím strůjcové této války, tak zuřivě a úskočně podniknuté, hlásají, že nic jiného je nepobádá než láska k svobodě a snaha šířiti kulturu, nejinak lhouce než jejich otec, jenž *vrah byl od počátku, jenž mluvě lež z vlastního mluví, poněvadž lhář jest* (Jan, VIII., 44.), a proti Bohu i pokolení lidskému nesmířitelnou nenávistí rozpálen. Jsou to arci lidé drzého čela, kteří spoléhají na to, že mluví a úklady strojí uším neostražitým. Neponouká je totiž k bezbožné válce láska k vlasti neb úzkostlivá péče o lid nebo nějaká idea pravdy a šlechtnosti, nýbrž zuřivý vztek proti Bohu a jeho podivuhodnému dílu, Církvi. Z této zášti jako z otráveného pramene vyrážejí ony zločinné záměry na potlačení Církve a na odtržení společnosti lidské od spojení; odtud nešlechtné hlasy pokřikují, že již jest mrtva, nicméně však na ni dorážeti neustávají; ba i tak daleko postupují ve své smělosti a vzteklosti, že oloupenou o všelikou svobodu neváhají obviňovati, že ani pokolení lidskému ani obecnému blahu ničím neprospívá. Tentýž duch nepřátelský působí, že nejzřejmější dobrodiní Církve a Apoštolské Stolicе buď zlomyslně zatajují nebo mlčením pomíjejí; ba že chápou se každé příležitosti, aby vrhali podezření a vlévali chytrou šalbu do uší i duší davu, na jednotlivé činy a výroky Církve

číhajíce a je překucujíce jakožto samá nebezpečí hrozící společnosti, kdežto naproti tomu nelze pochybovati, že vzrůst vlastní svobody a nejčistší vzdělanosti pochází především od Krista, skrze Církev.

Jak mnohdy jindy, tak zvláště v promluvě ve svatém Konsistoriu dne 16 prosince 1907 jsme vás, Ctihodní Bratří, napomenuli, aby péče vaše bedlivě obrácena byla proti útoku této války, od vnějších nepřátel zdvižené, jimiž *někde sice v šiku a zápase olevřeném, jinde úskokem a zálohami, přece však všude Církev obléhánu vidíme.*

Avšak neméně přísně jako bolestně jest Nám vyhlásiti a potlačovati jiný druh války, vnitřní sice a domácí, ale tím zhoubnější, čím skrytěji se tají. Tento mor nastrojili kteřísi synové zkažení, v samém lůně Církveschování, aby je rozdrásali. Zatínají své sekery do duše Církve tak jako do kořene pně, aby jistým úderem a dobře mířeným zasáhly. Neboť mají úmysl zkaliti prameny křesťanského života i nauky; svatý poklad víry rozchvátiti; pohrdáním autoritou papežskou i biskupskou základy božské ústavy podvrátiti; nový tvar Církve zavésti, nové zákony, nová práva stanoviti, dle toho jak ohavné názory, jež vyznávají, vyžadují; celou konečně tvář božské Nevěsty chtějí znetvořiti, jsouce přešlehnutí lichým bleskem jakési novější vzdělanosti, to jest, lživého jména vědy, již se varovati opětovně nám káže Apoštol těmito slovy: *Hleďtež, ať vás nikdo*

neoklame filosofii a marnou šalbou, podle podání lidského, podle základů světa, a ne podle Krista (Kolos., II, 8).

Touto filosofii a šalbou prázdné učenosti na odiv vystavované a s nejvyšší smělostí v posuzování spojované, někteří svedeni, *marní učinnění jsou v myšleních svých* (Řím., I, 21), a *dobré svědomí . . . odvrhše, ztroskotali s vírou* (I. Tim. I, 19); jiní nerozhodným myšlením rozdvojení, jakoby proudy názorů jsou zaplavováni, aniž sami vědí, k jakému břehu zakotviti; jiní zneužívající volného času a studií, nestravitelné žvásty s marnou námahou sledují, čímž se stává, že od studia věcí božských a čistých pramenů nauky jsou odváděni. A ačkoliv zhoubná tato nákaza, jež od horečného pachtění se po novotách dostala jméno *modernismu*, častěji byla ohlášena a nezřízeností vlastních stoupenců závoje svého zbavena, přece neustává býti na velikou škodu Křesťanstvu. Skrývá se jed uzavřený v žilách i vnitřnostech nynější společnosti, jež od Krista a od Církve se odštěpila; zvláště však leze *jako rak* mezi dorůstající mládež, jejížto zkušenost jest nepatrná a nerozvážnost ducha přirozená. Neboť že takto si vedou, není zajisté důsledkem toho, že by ovládali čistou a přesnou vědu; ježto mezi rozumem a vírou nemůže býti skutečného rozporu¹⁾; ale že sami o sobě přes příliš smý-

¹⁾ *Sněm Vatik., Konstituce Dei Filius, kap. 4.*

šlejí ; že nadmuti jakýmsi morovým dechem tohoto věku, v podnebí nečistém a hustém žijí ; že poznání věcí svatých, jehož buď vůbec nemají, nebo spletené a pomísené, s hloupou nadutostí spojují. Šíření této nákazy podporuje pokleslá víra v Boha a odpadnutí od Něho. Neboť ti, jež toto slepé bažení po novotách o překot žene, snadno mají za to, že dosti jest jim sil, aby buď zřejmě nebo potají setřásli se sebe všeliké jho božské autority, aby náboženství si vytvořili asi v mezích práva přirozeného a přizpůsobené duchu jednotlivců, jež by si vypůjčilo podobu a jméno křesťanského, ve skutečnosti však životem i pravdou bylo by od něho co nejdále.

A tak z věčné války proti všemu božskému nové války se plodí, s jiným pouze způsobem zápasu ; a to jest tím nebezpečnější, čím lstivější jsou zbraně líčené zbožnosti, čistoty ducha, roznicené vůle, již titotlučhubářští stranilové usilují přátelsky srovnati věci nejrozpornější, a sice potřhlost vratké vědy lidské s božskou vírou, a důstojnost a stálost Církve s duchem kolísající doby.

Na toto s Námi si stěžujete, Ctihodní Bratři, neklesáte proto na mysli aniž ztrácíte veškerou naději. Je známo vám, jak těžké zápasy křesťanstvu přinesly doby vzdálenější, ač této naši nikterak podobné. V té věci třeba jen obrátiti mysl i ducha na doby Anselmovy, jak z letopisů jest známo, arcí velmi těžké. Bylo totiž vskutku zá-

pasiti o oltáře i krby, to jest, za svatost veřejného práva, za svobodu, vzdělanost, učení, kterýchžto věcí ochrana na jediné Církvi spočívala; bylo krotiti moc knížat, jichž společným úsilím bylo rušiti právo a řád; vyhlazovati neřesti, zušlechťovati ducha, vésti ke kultuře lidí, nezapomenuvši dosud starého barbarství; podněcovati část kněží ochablejších nebo nemírnějších, kteří nezřídka vybráni byvše libovůli a lstí knížat, jejich panství jako sluhové bývali poddáni a jim ve všem hověli.

Takový byl stav věcí zvláště v těch krajích, jichžto povznesení věnoval Anselm obzvláštním způsobem svou pílí a péčí, ať úřadem učitelským, ať příkladem nábožného života, ať ustavičnou bedlivostí a mnohostrannou péčí arcibiskupa a primasa. Jeho právě neobyčejných dobrodiní zakusily provincie francouzské a ostrovy britské, ony před málo věky uvedené pod moc Normanů, tyto přijaté nedávno do lůna Církve. Časté vzpoury i vnější války, jimž byli oba tyto národové trýzněni a zmitáni, zavdaly podnětk uvolnění kázně jak knížatům a jich vládě podřízeným, tak kněžstvu a lidu.

Na tyto věci nikdy neustali trpce naříkati nejvýtečnější mužové toho věku, mezi nimi starý učitel Anselmův a předchůdce jeho na stolci Canterburském, Landfrank; hlavně však Papežové římské, z nichž stačí připomenouti jednoho, muže nezdolné síly duševní, předbojovníka

spravedlnosti neohroženého, vytrvalého zástánce práv a svobody Církve, přebdělého strážce a ochránce kázně kněžstva, Řehoře sedmého. Jich horlivost a příklad napodobuje, pozvedl Anselm výše hlas bolesti a takto psal knížeti svého národa, jenž se chlubil jeho příbuzenstvím a přátelstvím: *Vidíte, můj předrahý pane, jak matka naše Církev Boží, již Bůh nazývá svou krásnou přítelkyní a milovanou nevěstou, jest šlapána zlými knížaty; jak od těch, jimž jako obhájcům k ochraně jest Bohem svěřena, k jejich věčnému zatracení jest soužena; s jakou osobitostí zabrali věci její ve vlasní prospěch; s jakou krutostí uvádějí v otroctví její svobodu; s jakou bezbožností pohrdají a boří zákon a náboženství její. Kterí odmitajíce býti poslušni dekretů Apoštolského Pastýře (jež k utvrzení křesťanského náboženství čini), rozhodně osvědčují se neposlušnými Petra Apoštola, jehož místo zastává, ano Krista, jenž Petrovi svěřil svou Církev . . . Všechny totiž, kdo nechtějí býti poddáni zákonu Božímu, nepochybně jest pokládati za nepřátele Boží¹⁾. Tak Anselm; jehož hlasu kéž by nakloněným sluchem byli poslechli nejen ti, kteří po velestatečném knížeti tom nastoupili, a jeho vnukové, ale také jiní králové a národové, jež takovou láskou zahrnul, tolikerou záštitou opevnil a dobrodiním vyzbrojil.*

¹⁾ Listy, kniha III, list 65.

Zatím však podnícené proti němu bouře útrap, oloupení, zápasy, zvláště v úřadě biskupském, nejen nestrhaly strun jeho ctností, nýbrž ještě pevněji jej připoutaly k Církvi a Stolicí Apoštolské. Piše totiž zmíněnému Papeži Paschalovi, úzkostmi stísněn a starostmi sevřen pravi : *Nebojím se vyhnanství, ani chudoby, ani muk, ani smrti, neboť na to vše, sprispěním Božím, jest srdce mé připraveno pro poslušnost Stolice Apoštolské a Svobodu Matkyně, Církve Kristovy.*¹⁾

— O ochranu a pomoc se utekl ke Stolci Petrovu, s tím úmyslem, *aby někdy stálost náboženství církevního a apoštolské autority nebyla nějak ode mne nebo pro mne seslabena*, jak sám naznačuje v listě dvěma vznešeným prelátům Církve Římské. Smysl pak a důvod dokládá, v němž zřejmě jest Nám patrna známka pastýřské statečnosti a důstojnosti : *Raději totiž chci zemřít a dokud žiji všemožnou nouzi ve vyhnanství strádati, než viděti čest Církve Boží skrze mne nebo mým příkladem nějak poskvrněnu.*²⁾

Tedy ona čest, svoboda a bezúhonnost Církve, tyto tři věci ve dne v noci tanou svatému muži na mysli ; za jejich zachování na Boha naléhá slzami, modlitbami, obětmi ; všechny síly napíná i v prudkém odporu i mužném utrpení, aby jim napomáhal ; je činností, spisy, slovy chrání. K tomuto hájení něžnými sice, ale důrazný-

¹⁾ Listy, kn. III, l. 73.

²⁾ Listy, kn. III, l. 73.

mi slovy nabádá bratry řeholní, biskupy, kněžstvo i věrný lid, užívaje také přísnějších vůči těm knížatům, jež práva a svobodu Církve nesmírným poškozováním svým a svých poddaných šlapala.

Vznešené ony hlasy svaté svobody, jak velmi případné v této době, tak hodné zajisté těch, jež *Duch Svatý ustanovil biskupy, aby spravovali Církev Boží* (Skutk. XX, 28), ani tehdy nejsou bez ovoce, kdy buď pro pohaslou víru nebo pokleslé mravy nebo pro zaslepené předsudky jsou přijímány sušima zacpanýma. K nám především, Ctihodní Bratří, jak zajisté víte, odnáší se ono božské napomenutí: *Volej, nepřestávej, jako trouba povyš hlas svého* (Isai, LVIII, 1); a to zvláště kdy i *Nejvyšší vydal hlas svůj* (Žalm XVII., 14.), bouřením přírody a pohromami strašnými; hlas *Hospodina otřásajícího zemí*, hlas s výše znějící, nemilý našim uším, že co není věčné, nic není; *neboť nemáme zde města trvalého, ale budoucího hledáme* (Žid., XIII, 14); hlas spravedlnosti a zároveň milosrdenství, volající národy zbloudilé na stezku dobra a pravdy. V těchto obecných nehodách jest nám výše povznést hlas; veliké pravdy vpravovati ne pouze nejnižším vrstvám, nýbrž nejvyšším a dobře žijícím, a vůdcům národů a rádcům přibraným k vládě; předkládati všem nejmohutnější ony myšlenky, jichž pravdivost doklady krvavými potvrdily dějiny, jako tuto: *Bídnyými však činí národy hřích* (Přísl.,

XIV, 34) — *Ale mocni mocně muka trpěti budou* (Moudr., VI, 7); a rovněž jak jest vŽalmu II: *A nyní králové srozumějte, učte se, kteříž soudíte zemi . . . Chopte se kázně, aby nerozhněval se někdy Hospodin, a vynezahynuli uchýlivše se s cesty pravé.* Avšak výsledky těchto hrozeb jest očekávat nejtrpčí, ježto všeobecná nepravost stoupá, ježto ti, kteří jsou v čele i ostatní občané v tom nejvíce se proviňují, že ze středu svého zapuzují Boha a od Církve Kristovy se odvracejí; z tohoto pak dvojího odvratu vyplývá všeobecný zmatek a nekonečná téměř setba neštěstí jak pro jednotlivce tak pro veškerou společnost.

Můžeme-li tedy státi v sousedství takových zločinů mlčky a klidně, jako nezřídka činívají i dobří, ať pokládá každý ze svatých pastýřů za sobě řečené a jiným případně doporučuje, co píše Anselm nejmocnějšímu knížeti flanderskému: *Prosím, zapřisahám, napominám a radím vám jako věrný duši vaši, Pane můj a v pravdě milovaný v Bohu, abyste nikdy neměl za to, že zmenší se výše vaší důstojnosti, milujete-li a hájíte-li svobodu nevěsty Boží a matky své Církve; aniž myslíte, že se snižujete, vyvyšujete-li ji, aniž se domnívejte, že se seslabujete, posilujete-li ji. Vizte, rozhlédněte se; příklady jsou na snadě; považte, kam spějí, kam docházejí knížata, jež na ni dorážejí a šlapou ji? Toť dosti jasno; netřeba slov.¹⁾*

¹⁾ Listy, kn. IV., list 12.

Atotéž zřejměji ještě vyznačil, stejnou silou a lahodností slov, v dopise králi Jerusálémskému Balduinovi: *Jako nejvěrnější přítel vás prosím, napominám, zapřisáhám, k Bohu se modlím, abyste živ jsa pod zákonem Božím vůli svou veskrze podřídil vůli Boží. Neboť tehdy vládnete v pravdě ve svůj prospěch, vládnete-li podle vůle Boží. Nemyslete si, jak mnozí špatní králové čini, že Církev Boží jest vám dána jako pánu k otročení, nýbrž jakožto ochránci a obhájci jest vám svěřena. NIC NEMILUJE BŮH NA TOMTO SVĚTĚ TAK JAKO SVOBODU CÍRKVE SVĚ. Kdož ji chtěji ne tak prospívati jako panovati, nepochybně se osvědčují nepřátely Božími. Svobodnou chce Bůh mít nevěstu svou, ne služkou. Kdo chovají se k ní a cti jí jako synové matku, v pravdě se osvědčují býti syny jejími i syny Božími. Kdo však ji jako poddané panují, čini se ne syny, nýbrž cizími, a jsou tudíž právem z dědictví a věna jí slíbeného vyděděni.¹⁾ — Tak vyráží z prsou svatého muže horoucí láska k Církvi; tak vzpíná se snaha po ochraně svobody, nad níž nic není potřebnějšího k řízení křesťanské společnosti, nic Bohu milejšího, jak dotvrzuje ona stručná a skvělá tohoto výborného Učitele myšlenka: *nic nemiluje Bůh na tomto světě tak jako svobodu Církve své*. A nelze Nám, Ctihodní Bratři, lépe otevřítí vám mysl i srdce Naše, než častým opakováním uvedených slov.*

¹⁾ Listy, kn. IV., list 8.

Rovněž zdá se nám vhodným vypůjčiti si od něho napomenutí směřující ke knížatům a šlechtě. Takto píše totiž královně anglické Matildě: *Chcete-li rádně, dobře a působivě vzdáti skutkem Bohu díky, mějte na zřeteli onu královnu, již z tohoto světa se mu zalíbilo vyvoliti si za nevěstu . . . Tu, pravím, mějte na zřeteli . . . tu vyvyšujte, ctěte, hajte, abyste s touto a v této nevěstě Bohu se zalibili a s ní vládnouce ve věčné blaženosti živi byli.*¹⁾ Tehdy však zvláště, když připadnete na nějakého syna mocí pozemskou nadutého, nebo Matky velmi milující zapomínajícího, nebo něžné její vládě se vzpouzejícího, ať vám nevypadnou z mysli tato slova: *Na vás jest . . . abyste tyto a podobné věci . . . často, ať jest to vhod nebo nevhod, vštěpovali; a domlouvali, aby nikoli pánem, ale obhájcem, nikoli pastorkem, ale synem Cirkve se osvědčoval.*²⁾ Vždyť naší jest povinností, nám především patří, abychom tato další vznešená a otcovská slova Anselmova radili a hleděli upevňovati v mysli lidí: *Slyším-li o vás něco, co se Bohu nelíbí a vám neprospívá, a opomenuli vás napomenouti, ani Boha se nebojim, ani vás nemiluji, jak jsem povinen?*³⁾ — Slyšíce pak, že s církvemi, jež jsou v rukou vašich, jinak nakládáte, než jim i vaši duši prospívá, tu následující Anselma, musíme vás opětně žádati, na-

¹⁾ Listy, kn. III., list 57.

²⁾ Listy, kn. III., l. 59.

³⁾ Listy, kn. IV., l. 52.

pomenouti, a domluvití vám, *abyste s nimi ne s myslí nedbalou jednali, a usvědčí-li vás svědomí vaše, že jest třeba v nich něco napravití, abyste spěchali napravití¹⁾. Neboť nic nemá se zanedbati, co lze napravití, ježto Bůh vymáhá na všech nejen co zlého činí, ale také co zlého nenapraví, co napravití mohou. A čím větší mají moc, aby napravili, tím přísněji vymáhá na nich Bůh, aby dle moci milostivě jim udělené dobře chtěli a jednali. . . . Nezmůžete-li však vše najednou, nesmíte proto zanechatí úsili, spěti od lepšího k lepšímu, neboť Bůh dobré úmysly a snahy dobrotivě provádívá a odměňuje šťastným výsledkem.²⁾*

Tato a jiná podobná napomenutí, jim statečně a moudře ve sluch králův a lidí nejmnocnějších vpravovaná, výtečně se hodí na svaté pastýře a knížata církevní, jimž svěřena jest ochrana pravdy, spravedlnosti a náboženství. Mnoho sice překážek doba nastavila, a tolik osidel na Nás vrženo, že již stěží zbývá místa, kde by bylo lze dlíti volně a bezpečně. Neboť zatím co všeobecně se povolují otěže beztrestné libovůli, s krutou tvrdošíjností jest Církev svírána pouty, a ježto jméno svobody vydáno v šanc posměchu, den ze dne novou lstí se brání veškeré činnosti vaší a kněžstva, takže není divu, že *nezmůžete všecko najednou* k odvrácení lidí od bludu a neřestí, k odstranění zlých návyků, k zasetí pojmů pravdy

¹⁾ Listy, kn. IV., l. 52.

²⁾ Listy, kn. III., l. 142.

a dobra do duší, a konečně k uvolnění Círke, se-
vřeně tolikerou tísní.

Ale máme čím vzpřímiti ducha. Neboť živ jest Pán a způsobí, aby *milujícím Boha všechny věci napomáhaly k dobrému* (Řím., VIII, 28). On ze zlého vyvodí dobré, uštědře Církvi tím skvělejších vítězství, čím urputněji usiluje lidská zvrhlost dílo Jeho překaziti. Jest to podivuhodným úradkem božské Prozřetelnosti ; to jsou v přítomném stavu věci *nevystižitelné cesty její* (Řím., XI, 33) ; — *nejsou zajisté myšlení má myšlení vaše, aniž cesty vaše cesty mé, praví Hospodin* (Isai., LV, 8), — aby Církev den ze dne více se blížila podobě Kristově a obrážela otisk Jeho, tolik a tak velikých muk vytrpěvšího, takže jaksi doplňuje to, *čeho se nedostává z utrpení Kristových* (Kolos., I, 24). Pročež jest jí na zemi bojující tento zákon božským řízením stanoven, aby zápasy, útrapami, útisky ustavičně byla štvána, aby tímto způsobem života mohla *skrze mnohá soužení . . . vejíti do království Božího* (Skutk., XIV, 21), a k Církvi v nebi vítězné konečně jednou se připojiti.

Na tomto místě všimněme si, jak Anselm vykládá místo u sv. Matouše : *Kázal Ježiš učedníkům svým vstoupiti na loďku. Praví: Podle mystického smyslu líči se v celku stav Církve od příchodu Spasitelova až ke konci světa . . . Loď tedy UPROSTŘED MOŘE ZMÍTALA SE VLNAMI, zatím co Ježiš dlel na vrcholku hory ; neboť od té,*

co Spasitel vstoupil na nebesa, Církev svatá velkými souženými na tomto světě jest zmitána, různými vichřicemi pronásledování hnána, a rozličnými podlostmi zlých lidí týrána a neřestmi všelijak zkoušena. NEBOŤ BYL VÍTR JÍ PROTIVNÝ, ježto duti zlomyslných duchů vždycky jí odporuje, aby k přístavu spásy nepřistála ; snaží se ji potopiti vlnami protivenství světa a kde jaké může přikoří ji vzbuzuje.¹⁾

Náramně se tedy mýlí, kdo si malují a očekávají stav Církve prostý všelikých zmatků, kdy vše by plynulo po vůli, nikdo by neodporoval autoritě a vládě posvátné moci, a bylo by lze jaksi požívatí nejpříjemnějšího klidu. Ještě hanebněji se klamou, kdo mylnou a marnou nadějí po dosažení takového míru vedení, zastírají zájmy a práva Církve, kladou je za zájmy soukromé, bezprávně je zmenšují, světu, jenž *všechn jest ve zlém postaven* (I. Jan., V, 19), přizvukují, chtějice si získati přízeň stoupenců novoty a nakloniti je Církvi, jakoby byla možná nějaká dohoda světla s tmou nebo Krista s Belialem. To jsou chorobné sny, jichž marné preludy nikdy se nepřestaly aniž přestanou tvořiti, dokud budou buď chabí vojínové, kteří, jak uvidí nepřitele, zahodíce štít prchnou, nebo zrádci, kteří spěchají s protivníkem, to jest v našem případě s nejúhlavnějším nepřitelem Boha a pokolení lidského, se smířit.

¹⁾ Hom., III.

Vaši povinností jest tedy, Ctihodní Bratři, jež božská Prozřetelnost ustanovila pastýři a vůdci křesťanského lidu, starati se, seč jste, aby vratká tato doba zanechala tohoto podlého obyčeje, kdy plane tak krutá válka proti Náboženství, vězeti v hanebné netečnosti, nebýti na žádné straně, oklikami a kompromissy převraceti práva božská i lidská, a aby si vryla v duši onu jistou a určitou větu Kristovu: *Kdo není se mnou, proti mně jest* (Mat. XII, 30). Ne že by neměli naprosto oplývati otcovskou láskou sluhové Kristovi, k nimž nejvíce směřují slova Pavlova: *všechněm všecko učiněn jsem, abych všecky ke spasení přivedl* (I. Kor., IX, 22), nebo že by neslušelo nikdy poněkud také ustoupiti od svého práva, pokud jest třeba a vyžaduje toho spása duší. Takovéto nedůtklivosti jistě nepadá žádné podezření na vás, jež láska ke Kristu pudí. Vždyť oprávněný ústupek nemá v sobě výtky porušené povinnosti, a věčných základů pravdy a spravedlnosti ani dost málo se nedotýká.

Tak právě čteme, že se událo ve věci Anselmově, či spíše Boží a Církve, pro niž mu bylo tak dlouho a ostře bojovati. Když byl totiž urovnán dlouhotrvající spor, vynáší jej Náš často zmiňovaný Předchůdce Paschal těmito slovy: *To myslíme arci že se stalo pro tvou lásku a na tvé naléhavé modlitby, že slitování nebeské po této stránce shlédlo na onen lid, jemuž v čele stojí*

tvá péče. — O otcovském pak prominutí, s jakým tentýž Nejvyšší Velekněz přijal vinníky, toto čteme: Že pak jsme . . . do té míry ustoupili, věz, že z toho nadšení a útrpnosti se stalo, abychom pomohli povstati těm, kteří leželi. Neboť kdo stojí, ležícímu podává ruku k pozdvižení, nikdy ležícího nevzpřimi, leč když se i sám sehne. Ostatně, ač se zdá sklonění blížiti se pádu, přece postojе přímého nepozbývá. ¹⁾

Tato slova velezbožným Předchůdcem Naším na útěchu Anselmovu pronesená si osobující, nechceme přece tajiti úzkostlivých pochybností, v nichž i nejlepší svatí pastýřové někdy kolísají nevědouce si rady, zda povolněji jednati či pevněji vzdorovati. Na doklad toho sloužití mohou úzkosti, zmatky a slzy nejsvětějších mužů, kteří příliš dobře znali tíži řízení duší a velikost nebezpečí na sebe vzatého. Zřejmé však svědectví poskytuje život Anselmův, jemuž z milého zátiší pobožnosti a studií k nejvyššímu úřadu v nejtěžších dobách, jak jsme pravili, povolnému, podstoupiti bylo právě nejkrutější boje. Když pak byl v tolik starostí zapleten, ničeho více se neobával, než že se dosti nestará o spásu lidu, čest Boží, důstojnost Církve. Ale když byl těmito myšlenkami sklíčen, a zvláště pro odpadnutí velmi mnoha, i z počtu svatých představených, prudkou bolestí sevřen, nic jej více neosvěžovalo jako důvěra skládaná

¹⁾ Listy, kn. III, list 140.

v pomoc Boží a útočistě hledané na klíně Církve. A tak *stoje v troskách . . . za bouři dorážejících, do klína Církve se utikal, na římském Papeži žádaje svaté a ochotné pomoci a útěchy.* ¹⁾ Ale Božím asi řízením se stalo, že muž obzvláštní moudrosti a svatosti tolika protivenstvími byl stihán. Těmito útrapami mohl tudíž býti příkladem a útěchou nám pracujícím ve svaté službě a vrženým do největších nesnází, tak že jednomu každému z nás lze totéž smýšleti a chtíti, co Pavel: *Rád . . . chlubití se budu svými nemocmi, aby ve mně přebývala moc Kristova. Pročež libuji si ve svých nemocech . . . ; nebo když nemocen jsem, tehdaž jsem mocen* (II Kor., XII, 9, 10). Těchto slov není daleko, co píše Anselm Urbanovi II: *Svatý Otče, boli mne, že jsem to, co jsem, boli mne, že nejsem, co jsem byl. Boli mne, že jsem biskupem, poněvadž pro své hříchy nekonám povinnost biskupa. Na místě nízkém jsem se zdál něco konati ; postaven jsa na vznešené, převelikým břemenem jsem stlačen, a ani sobě ovoce nepřináším, aniž někomu jsem k užitku. Břemeni totiž podléhám, neboť síl, ctností, přičinění, vědomosti k takovému úřadu potřebných nedostává se mi víc než by se zdálo. Starosti nesnesitelné přejí si prchnouti, břímě zanechatí ; naproti tomu bojím se Boha uraziti. Bázeň Boží mne přiměla, abych břímě to na sebe vzal, tatáž bázeň mne nabádá, abych je podržel . . . Nyni, po-*

¹⁾ Listy, kn. III, list 37.

něvadž vůle Boží jest mi skryta, a nevím, co si počítí, vzdychám tápaje v nejistotě a nevím, jaký dátí věci konec. ¹⁾

Božské tak zalíbilo se dobrotě, by mužové výtečné svatosti ne neznali, jaká jest jejich přirozená slabost, tak aby nabyli všichni přesvědčení, že konají-li sami co skvělého, jest to docela přičítati moci s hůry, a aby poklesávání ducha vedlo lidi k tomu, by značnějším úsilím vážili si authority Církve. To přihodilo se Anselmovi i jiným biskupům, za svobodu a učení Církve vedením Stolic Apoštolské zápasícím; kteřížto přinesli to ovoce své poslušnosti, že jako vítězi vyšli ze zápasu a svým příkladem potvrdili božskou větu: *muž poslušný mluvití bude vítězství* (Přisl., XXI, 28). Největší pak naděje na dosažení takového vítězství září těm, kdo supřímným srdcem poslouchají toho, jenž jest nositelem osobnosti Kristovy, ve všem, co se týká buď vedení duší či správy Církve nebo jiných věcí s těmito nějak souvisejících; *neboť od authority Stolic Apoštolské odvisly jsou směry a záměry synů Církve.* ²⁾

Jak vynikl takovouto chválou Anselm a s jakým zápalem, s jakou věrností udržoval spojení se Stolic Petrovým, z toho možno seznati, co čteme v jeho dopise témuž Papeži Paschalovi: *S jakým úsilím mysl má se upíná, seč jest, úctou*

¹⁾ Listy, kn. III, l. 37.

²⁾ Listy, kn. IV., list 1.

a poslušnosti k Stolicí Apoštolské, dosvědčují četné velmi kruté útrapy srdce mého, pouze Bohu a mně známé . . . A doufám v Boha, že nic není, co by mne od tohoto snažení mohlo odtrhnouti. Pročež pokud jen mi možno, chci rozhodnutí téže autority svěřiti všechny činy své k řízení, a kde třeba jest, k opravě.¹⁾

Tutéž velepevnou vůli tohoto muže dosvědčují všechny jeho činy i spisy, především však listy ony přelahodné, jež jsou *psány třtinou lásky*²⁾, jak praví zmíněný Předchůdce Náš Páchal. Avšak nejen *pomoci a útěchy se dovolává*³⁾ ve svých listech, ale slibuje, že bude napomáhati nepřetržitými modlitbami k Bohu, jako když psal, jsa opatem v Bekce, Urbanovi II těmito láskyplnými slovy: *Za vaše a Cirkve Římské soužení, jež jest i našim a všech vpravdě věrných, neustáváme úpěnlivě prositi Boha, aby zmírnil vám dny zlé, dokud nebude vykopána jáma hříšníkovi. A jsme jisti, že, ačkoliv zdá se ještě odkládati, neponechá biče hříšníků nad údělem spravedlivých; poněvadž dědictví svého neopustí, a brány pekelné ho nezmohou.*⁴⁾

Tyto a jiné toho druhu listy Anselmovy nás podivuhodně těší, jak pro obnovení památky jeho, nad něhož jistě nikdo nebyl k této Apo-

¹⁾ Listy sv. Anselma, kn. IV, list 5.

²⁾ Listy, kn. III, l. 74.

³⁾ Tamtéž, list 37.

⁴⁾ Listy, kn. II, list 33.

štolské Stolicí více připoután, tak pro oživení vzpomínky na vás, Ctihodní Bratři, kteří jste v podobných zápasech a vůli máte jednotejnou, jak patrně z listů vašich a jiných projevů velmi četných.

Jest věru podivno, jaké síly a pevnosti nabylo za bouří, postupem dlouhých věků proti křesťanstvu zuřících, ono nutné spojení, jímž biskupové i stádo věřící den ze dne těsněji Inuli k Papeži římskému, až na nynější časy, kdy zápal ten tak vzrostl, že se zdá jakýmsi zázrakem Božím, že mohly se sjednotiti v takový souhlas vůle lidí. Tato ovšem shoda lásky a poslušnosti Nás mocně vzpružuje a velmi posiluje, jsouc zároveň ozdobou a nejpevnější záštitou Církve. Ale tím více zase rozdmychuje se nenávist starého hada proti nám, čím hojnějšího dobrodiní se dostane ; a tím krutějším hněvem soptí proti nám bezbožní lidé, čím ostřeji je zaráží tato neobvyklost. Neboť něčemu podobnému nemohou se podivovati na ostatních společnostech, aniž smysl toho nějaký postřehují, jenž by vycházel buď z důvodů politických neb z jakékoliv lidské věci, aniž pováží, že vznešená modlitba Kristova, již modlil se naposled stoluje s učedníky, splněním se potvrzuje.

Třeba tedy veškerou mocí se snažiti, Ctihodní Bratři, aby těsně souvisící údy den ode dne pevnějším poutem byly s hlavou spjaty, se zřetelem na věci božské, nikoli lidské, abychom všichni *jedno byli v Kristu*. K tomu cíli napneme-li plachty

i vesla, nejlépe budeme zastávat svěřený sobě úkol, pokračování v díle Kristově a šíření království Jeho na zemi. Tam hledí ona něžná prosba, již Církev ustavičně naléhá na nebeského Ženicha, která zahrnuje soujem všech Našich tužeb: *Otče svatý, zachovej je ve jménu Svém, kteréž jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my* (Jan XVII, 11).

Tímto pak přičiněním myslíme obranu, nejen proti vnějším nájezdům nepřátel v šiku útočících, aby zviklali práva a svobodu Církve, ale také proti nebezpečím války domácí a vnitřní, o níž děje se svrchu zmínka, kde želeli jsme, že jest jistý druh lidí, kteří smyšlenkami lstivých ideí snaží se podobu ba i povahu Církve v základech změnit, neporušenost nauky poskvřniti, všechnu kázeň odstraniti. Plazí se dosavad ještě onen zmíněný jed a otravuje nemálo lidí, i osoby svatého svěcení, zvláště mladíky, nečistým, jak jsme pravili, vzduchem nadmuté, jež bezuzdné choutky horempádem ženou a oddechu jim nepopřávají.

Jsou také mezi nimi, kteří, jsouce nadání omezenějšího a ducha nekázaného, cokoliv přinese den nového v těch vědách, jež se obírají stopováním přírody viditelné a směřují k prospěchu nebo pohodlí nynějšího života, to jakožto nové zbraně s nejvyšší drzostí a lstivostí obracejí proti pravdě Bohem zjevené. Ti nechť pomní, jak různé a odchylné byly názory stou-

penců neprozíravé novoty o věcech k poznání ducha a k řízení života zřejmě nevyhnutelných, a ať poznají, že jest to trest stanovený na lidskou pýchu, že jich nikdy nepoznají a že ještě na cestě utonou, dříve než spatřiti mohli přístav pravdy. Ale oni téměř ani svým vlastním příkladem se nepoučili, aby přece o sobě smýšleli pokorněji a zanechali *radý . . . i všelike vysokosti, povyšující se proti umění Božímu, uvádějice všeliký rozum ve službu Kristovu* (II Kor. X. 4, 5).

Ale naopak oni z přílišné zpupnosti upadli v opáchnou neřest, sledující toho směru filosofii, jež o všem pochybujíc zaplavuje vše jakousi nocí, a hlásíce se k *agnosticismu*, provázenému mnohonásobnou družinou bludů a téměř nekonečnou rozmanitostí názorů sobě divně odporujících; kterýmžto utkáním se názorů *mar-nými stali se v myšleních svých . . . nebo pravice se býti moudrými, blázny se stali* (Řím., I, 21, 22).

Zatím velkolepými a pestrými slovy jejich, slibujícími novou moudrost jako s nebe spadlou a skryté cesty učení, část mládeže ponenáhlu počala se viklati a odvracet; což rovněž se kdysi přihodilo Augustinovi, zaskočenému lstmi manichejskými. O těchto zhoubných učitelech ztřeštěné moudrosti, o jejich opovážlivostech, podvodech a šalbách opravdu dosti jsme pověděli v encyklice ze dne 8 září 1907, začínající slovy *Pascendi dominici gregis*.

Na tomto místě rádi bychom upozornili, že zmíněná nebezpečí těžší sice jsou nyní a blíže doléhají, ale přece nejsou docela nepodobná těm, jež za časů Anselmových ohrožovala učení Církve. Mimo to jest uvážiti, že stejnou téměř nám může býti pomocí a útěchou Anselmovo učení na obranu pravdy, a apoštolská jeho síla v hájení práv a svobody Církve.

Aniž bychom zde sledovali, jaká byla vzdělanost oné vzdálené doby a jaké mravy kněžstva i lidu, jen krátce dotkneme se dvojitého nebezpečí, způsobeného tím, že duchové té doby zaběhli do opačných extrémů.

Byli totiž lidé nejapní a prázdni, vzdělání povrchního a pomíseného, kteří nezáživnou spoustou poznatků se chlubili, marným preludem filosofie čili dialektiky jsouce oklamáni. Ti ovšem ve své marné šalbě, kryjící se jménem vědy, pohrdali posvátnými autoritami, *s hanebnou opovážlivostí odvažují se disputovati proti ledačemu, co víra křesťanská vyznává, . . . a raději v nerozumné pýše usuzují, že nikterak nemůže existovati, čeho sami nemohou chápati, místo aby v pokorné moudrosti přiznali, že mnoho věcí může existovati, jichž sami nemohou pojmuti . . .* Obyčejně totiž ze začátku někteří vystrkuji jakoby rohy sebevědomé vědy — nevědouce, že domnívá-li se někdo, že něco ví, nepoznal ještě, jakým způsobem jest mu to třeba věděti — dříve než by jim upevněním víry narostla duchovní křídla

k podniknutí vzestupu k nejvyšším otázkám víry. Odtud se stává, že zatím co . . . převráceně se pokoušejí napřed rozumem vystoupiti, jsou nuceni padnouti v mnohostranné bludy pro nedostatek rozumu ¹⁾). A velmi četné příklady těmto podobné i dnes naskytají se před očima.

Jiní naproti tomu, liknavějšího ducha, zaražení pádem mnohých, kteří s vírou ztroskotali, a obávající se nebezpečí vědy, jež *nadýmá*, zašli tam, že všelikému styku s filosofií, ba i pouhé rozpravě o věcech svatých se vyhýbají.

Mezi oběma stranami vede směr katolický, stejně zamítající i zpupnost prvnějších, káranou v století následujícím Řehořem IX, kteří *duchem prázdnoty jako měch nadmuti . . . víru pokoušejí se víc než třeba připoutati k rozumu přirozenému . . . znásilňujíce slovo Boží smyšlenkami filosofů* ²⁾), i nedbalost těchto, jichž netáhne žádná touha stopovati pravdu, ani nehledí *věrou spěti k poznání* ³⁾), zvláště vyžaduje-li jejich úřad hájení víry katolické proti tolika nakupeným bludům.

K podniknutí této obrany byl Anselm, jak se zdá, Božím řízením povzbuzen, aby příkladem, slovem, spisy bezpečnou ukázal cestu, vyvodil proudy křesťanské moudrosti k obecnému dobru,

¹⁾ Sv. Anselm: *O víře v Trojici*, kap. 2.

²⁾ Řehoře IX, List „*Tacti dolore cordis*“ Theologům pařížským, 7 července 1228.

³⁾ Listy sv. Ans., kn. II, list 41.

a vůdcem i normou stal se učitelům, kteří po něm *učili svatým písmům methodou scholastic-kou*¹⁾, jichžto předchůdcem právem byl on prohlašován i uznáván.

Tomu ovšem není rozuměti tak, jakoby tento Učitel z Aosty hned prvním krokem byl dospěl vrcholu filosofie a theologie nebo dostihl pověsti nejvýtečnějších mužů Tomáše a Bonaventury. Neboť vzácnější ovoce jejich moudrosti dozrálo pozdější dobou i spojenou prací učitelů. Vždyť Anselm sám, jak už byl nemenší skromnosti, vlastní mužům moudrým, než obratnosti a důkladnosti myslí, nic z toho, co napsal, nevydal, leč příležitostně nebo na popud autority jiných, a stále varuje: *něco-li jsme řekli, co třeba opravit, nezpěčuji se opravě*²⁾; ba naopak, kde otázka se dotýká víry nebo jest sporná, nechce, aby žák *lpěl na tom, co jsme pravili tak, aby se toho houževnatě držel, dovede-li jiný silnějšími důvody toto vyvrátiti a opak stanoviti; a stane-li se tak, neupřeš, že věci řečené nám aspoň k cvičbě v rozpravě posloužily.*³⁾

Nicméně mnohem více dosáhl, než by se sám byl nadál nebo kdokoliv jiný si od něho sliboval. Neboť tak vysoko dospěl, že nic mu na chvále neubrala sláva těch, kteří následovali po něm, ba ani vznešenost samého Tomáše, třeba tento

¹⁾ Breviř Řím., dne 21 dubna.

²⁾ *Proč Bůh člověkem*, kn. II, kap. 23.

³⁾ *De Grammatico*, kap. 21, na konci.

všech jeho závěrů neuznal, jiné zase šíře a přesněji spracoval. Anselmovi však přece nejvíce přičítati sluší to, že proklestil cestu bádání, rozptýlil obavy bázlivějších, neopatrné uchránil nebezpečí, odvrátil škody tvrdošíjných hašteřilů, kteří od něho takto jsou právem označováni: *oni . . . dialektikové naší doby, ba spíše dialektiko-heretikové,*¹⁾ jichž rozum byl otrokem jejich vlastních potrhlostí a ctižádosti.

O těchto posledních praví: *Kdežto jest všecky napomenouti, aby s největší opatrností přistupovali k otázkám Pisma svatého, tyto dialektiky naší doby . . . sluší naprosto odstrčiti ode všech rozprav v otázkách duchovních.* A důvod, jež tuto dodává, nápadně se hodí na jejich dnešní nápodobitele, kteří bludy ony znovu předvádějí: *V jejich duších totiž rozum, jenž má byti vůdčím a rozhodujícím nade vším, co jest v člověku, tak jest omotán představami hmotnými, že z nich nemůže se vymotati a nedovede od nich rozeznati toho, co sám má jediné a čistě nazíratí.*²⁾ Aniž zdají se cizími této době slova, jimiž vysmívá se toho druhu filosofům, *kteří, ježto sami nedovedou chápati toho, čemu věří, disputují proti pravdě téže víry, od svatých Otců potvrzené; tak jako kdyby netopýři a sovy, nevidoucí nebe leč v noci, hádali se o poledních paprscích slunce s orly, kteří bez mžikání*

¹⁾ O víře v Trojici, kap. 2.

²⁾ Tamtéž.

*očima do samého slunce hledí.*¹⁾ Pročež i zde i na jiných místech²⁾ kárá schátralé mínění těch, kteří povolujíce filosofii více než sluší, postupovali jí právo přecházeti na pole theologie. Proti tomuto šílenství stavě se na odpor, stanovil výborný Učitel vlastní meze těchto věd a dostatečně připomíná, jaký jest úkol a povinnost rozumu přirozeného ve věcech, týkajících se učení Bohem zjeveného: *Víru . . . naši, praví, nutno proti bezbožným hájiti rozumem.* — Ale jak a pokavád až? — Následující slova zřejmě vysvětlují: *jím . . . rozumově jest ukázati, jak nerozumně námi pohrdají.*³⁾ Jest tedy předním úkolem filosofie, stavěti na zřetel *rozumnost* naší víry a plynoucí z ní povinnost příkloniti viru k autoritě božské, předkládající nám nejvyšší tajemství, jež nejčtetnějšími známkami víry jsouce osvědčena, *věrohodnými učiněna jsou příliš.* Daleko jiný tohoto jest úkol theologie, jež opírá se o zjevení Boží a u víře upevňuje ty, kteří těší se cti vyznávati viru křesťanskou; *žádný arcikřesťan nesmí disputovati o nejsoucnosti toho, co katolická Církev srdcem věří a ústy vyznává; ale vždy těžce viry bez pochybností se drže, ji miluje a podle ní žije, co možná nejpokorněji hledati má důvod jsoucnosti.* Dovede-li

¹⁾ O víře v Trojici, kap. 2.

²⁾ Listy, kn. II, list 4l.

³⁾ Tamtéž.

chápati, ať vzdává díky Bohu ; nedovede-li, ať se nevypíná a nerozhání, ale ať v úctě sklání hlavu.¹⁾

Hledají-li tedy theologové nebo žádají-li věřící o víře naší důvody, neopírají se o ně jakožto o základy, nýbrž o autoritu zjevení Božího, to jest, jak čteme u Anselma: *jak správný řád vyžaduje, abychom hlubokostem křesťanské víry, jež slovou tajemství, dříve věřili, než se můžeme pustiti do řešení jich rozumem, tak zdá se mi nedbalosti, nesnažíme-li se chápati, čemu věříme, když jsme byli u víře upevněni.²⁾* Mluví zajisté o tom chápání, o němž Sněm Vatikánský³⁾; na jiném totiž místě vykládá to takto: *Ačkoliv po Apoštolech mnoho svatých Otcův a Učitelů našich tolik a tak znamenitě mluví o pravosti naší víry... nemohli říci vše, co by mohli, kdyby déle byli žili, a důvody pravdivosti jsou tak obsáhlé a hluboké, že smrtelníkům nelze jich vyčerpati ; a Pán v Církvi své, s níž slibuje býti až do skonání světa, darů své milosti nepřestává udíleti. A — nemluví-li o jiných místech, kde Pismo Svaté nabádá nás k stopování důvodů — tam kde se praví: neuvěřiteli, nepochopíte, zřejmě nás vybízi, abychom zřetel obraceli k poznání, poučujíc, jak v něm máme postupovati. A nesluší přejíti důvod, jež dodává na konec : že uprostřed mezi vírou a nazíráním jest poznání, jehož nabýváme v tomto životě,*

¹⁾ O víře v Trojici, kap. 2.

²⁾ Proč Bůh člověkem, kn. I, kap. 2.

³⁾ Konst. Dei Filius, kap. 4.

tudiž, že čím více kdo k němu dospívá, tím více se blíží nazírání, po němž všichni dychtíme.¹⁾

Tyto pevné — nemluvíme-li o jiných — základy filosofie a theologie položeny byly Anselmem; jím určen tento směr studií pro potomky, jímž napotom nejmodřejší mužové, nej-přednější Scholastikové se berouce, mezi nimiž zvláště Učitel Akvinský, velmi jej obohatili, osvětlili, vybrousili, k znamenité ozdobě i ochraně Církve. Tyto věci pak chtěli jsme vám, Ctihodní Bratři, o Anselmovi připomenouti, poněvadž nám poskytly vítanou příležitost opětně vás povzbudit, abyste nejzdravější zdroje křesťanské moudrosti, učitelem z Aosty poprvé otevřené, Akvinským nejhojněji obohacené, hleděli učiniti přístupnými posvátné mládeži. V té příčině ať nevypadnou z mysli naučení, jež Předchůdce Náš, bl. pam. Lev XIII²⁾, i My častokráte, zvláště však v encyklice ze dne 8 září 1907, začínající slovy *Pascendi dominici gregis*, jsme dali. Příliš bohužel patrný jest rozvrat, vzniklý zanedbáním těchto studií nebo zvolením cesty nikterak jisté a bezpečné, ani mnozí, i z kněžstva, beze vší způsobilosti a přípravy pranic se nerozpakovali *směle pustiti se v řešení nejvyšších otázek víry*.³⁾ Toho želice zároveň s Anselmem, osobujeme si jeho slova, takto přísně napomí-

¹⁾ O víře v Trojici, předmluva.

²⁾ Encykl. *Aeterni Patris*, ze dne 4 srpna 1879.

³⁾ O víře v Trojici, kap. 2.

najícího : *Nikdo tedy ať se opovážlivě nenoří do spleťtých otázek božských, neni-li dříve pevný v stálosti víry, v přísnosti mravů a moudrosti, aby v neopatrné lehkomyšlnosti rozběhna se po mnohonásobných oklikách sofismat, nezapletl se v osidla houževnatého klamu.*¹⁾ A přistoupí-li k této lehkomyšlnosti žár vášní, jak to skoro bývá, veta jest po vážnějších studiích i neporušeném učení. Neboť nadmuti *ztřeštěnou pýchou*, již želí Anselm na *bludařských dialekticích*, mají v opovržení posvátné autority, to jest, božská Písma, Otce, Učitele, o nichž úsudek vážnějšího ducha nemohl býti leč tento : *Ani v našich ani v příštích dobách nečekejme někoho jim rovného v nazírání pravdy.*²⁾ Aniž více si cení výstrah Cirkve nebo Nejvyššího Velekněze, snažících se přivolati je k lepším plodům, ač jsou opatrní slovy odmlouvati a ochotní k strojené poslušnosti, aby touto přetvářkou autoritu a přízeň nejčtetnější si získali. Stěží pak září jaká naděje, že tito se vrátí k zdravějším úmyslům, poněvadž zpěčují se poslouchati slov toho, jemuž jakožto *pánu a Otci veškeré Cirkve na zemi putující ... božská Prozřetelnost ... střežení života a víry křesťanské a řízení své Cirkve* svěřila ; a tudíž *nikomu jinému správněji se nepředkládá, vznikne-li v Cirkvi něco proti víře katolické, aby jeho autoritou bylo opraveno ; aniž*

¹⁾ O víře v Trojici, kap. 2.

²⁾ Tamtéž.

*někomu jinému jistěji se ukazuje, odpovídá-li se něco proti bludu, aby jeho prozíravosti bylo vyzkoušeno.¹⁾ Proto kéž by oni svůdcové, kteří tak hladce vyhlašují svou poctivost, otevřenost, největší svědomitost v plnění povinnosti, svou zkušenost náboženskou a hluboce založenou víru, moudře poslechli slov Anselmových, jeho příkladem a poučením se řídili, a toto zvláště v mysl si vryli: *Dříve tedy jest věrou očistiti srdce... a ostříháním přikázání Páně osvititi oči... a dříve pokornou poslušností svědectví Božích musíme se státi maličkými, abychom se naučili moudrosti... A nejen že nemůže se mysl vyšínouti k poznání vyšších věcí bez víry a poslušnosti přikázání Božích, ale také poznání dříve obdržené se odnímá a víra sama se podvrací, nedbáme-li dobrého svědomí.²⁾**

Nuže budou-li odbojní a drzí lidé dále roztrušovati příčiny bludů a rozkolu, rozchvacovati dědictví posvátného učení, rušiti kázeň, úctyhodné obyčeje bráti v posměch, jež *chtíti podvrátiti jest způsob bludařství,³⁾* a konečně samo božské zřízení Církve ze základů vyvraceti; vidíte již, Ctihodní Bratří, jak jest Nám bdíti, aby tak děsný mor stádo křesťanské, a zvláště útlejší dorost, nenakazil. Toho se na Bohu ne-

¹⁾ *O víře v Trojici*, kap. 2.

²⁾ Tamtéž.

³⁾ Sv. Anselma, *O sňatcích pokrevních příbuzných*, kap. 1.

přetržitými modlitbami doprošujeme, používající nejmocnějšího orodování Velebné Mateře Boží a přibírající za přimluvčí také blažené občany Církve vítězné, zvláště Anselma, zářivou hvězdu křesťanské moudrosti a všech svatých práv bezúhonného strážce a bedlivého zástance. A milo jest nám s týmiž slovy k němu zvolati, která pronáší k němu za života jeho přesvatý Náš Předchůdce Řehoř VII: *Poněvadž dobrá vůně plodů tvých až k nám zavanula, vzdáváme Bohu náležitě díky, a tebe v lásce Kristově ze srdce objímáme, věřice dojistu, že příklady tvých snah Církvi Boží velmi prospívají a že na prosby tvé a tobě podobných také od nastávajících nebezpečí slitováním Kristovým může býti vytržena . . . Proto chceme, abys ty i spolubratři tvoji ustavičně prosili Boha, aby Církev svou a Nás, kteřížto ji, třebaš nehodni, v čele stojíme, od naléhajících útisků bludařů vytrhl, a je po zanechání bludu na cestu pravdy opět uvedl.¹⁾*

Na takovou pomoc spoléhající a ve vaše přičinění důvěřující, udělujeme vám všem, Ctihodní Bratří, a veškerému kněžstvu i lidu vám svěřenému láskyplně v Pánu apoštolské pože-

¹⁾ Listy, kn. II, list 31.

hnání, jakožto znamení nebeské milosti a svě-
dectví zvláštní Naší blahovůle.

Dáno v Římě u sv. Petra, ve svátek sv.
Anselma, dne 21. dubna roku 1909, Pontifikátu
Našeho šestého.

PIUS PP. X.

CONGREGANS CONGREGABO

STUDIUM THEOLOGIE, UMĚNÍ
PŘÍRODOPISNÉ A VĚDY. SVAZEK 29.

V ZÁŘÍ 1910. / S POMOCÍ PŘÁTEL BOŽÍCH VY-
DAL ANTONÍN STRÍŽ VE STARÉ ŘÍŠI NA MO-
RAVĚ. / NATISKL FRANT. J. TRNKA V TŘEBÍČI.

ANNO	MENSE	DIE		PAG.
------	-------	-----	--	------

V. - COMMISSIO BIBLICA.

1909	Febr.	15	De organo officiali Commissionis Biblicae	241
	Iunii	30	De characterе historico trium piorum capitum Geneseos	567

VI. - VICARIATUS URBIS.

1908	Dec.	28	Decretum de prohibitionе libelli periodici <i>Rivista di Cultura</i>	177
1909	iulii	15	Decretum quo uterque clerus prohibetur interesse publicis kinematographis in Urbe	600